

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 30. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: den 18. maj 2018
Tidspunkt: kl. 8.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Claus Kvist Hansen (DF), Jens Joel (S), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Egge Rasmussen (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Martin Lidegaard (RV) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: finansminister Kristian Jensen, forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen, udviklingsminister Ulla Tørnæs, energi- forsynings- og klimaminister Lars Christian Lilleholt samt undervisningsminister Merete Riisager.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3619 (økonomi og finans) den 25. maj 2018

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren forelagde alle sager til orientering og henviste i øvrigt til samlenotatet.

1. Forslag om styrket administrativt momssamarbejde

– *Generel indstilling*

KOM (2017) 0567

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Finansministeren: På Økofin sigtes der efter enighed om Kommissionens forslag om at styrke det administrative samarbejde mellem EU-landenes myndigheder på momsområdet. Forslaget er en del af den større løbende EU-indsats mod momssvig. Bl.a. besluttede vi på Økofin i december at fjerne bagatelgrænsen for momsfri import fra tredjelande, der er en vigtig kilde til svig. Det aktuelle forslag introducerer nye tiltag til bekæmpelse af de mest omfattende typer af grænseoverskridende momssvig – såkaldt karruselsvig, svig med brugtbilmoms og svig forbundet med import fra tredjelande.

De foreslåede tiltag til svigbekæmpelse er primært øget informationsdeling og bedre kontrolmuligheder. Øget informationsdeling skal bl.a. sikre, at EU-lande og EU-institutioner hurtigt kan opdage og skride ind over for svindel. Berørte EU-lande kan også få iværksat kontroller af en virksomhed i dens hjemland. Det skal forhindre momssvindlere i at kunne etablere sig i de EU-lande, hvor kontrollen måtte være mindst.

Der ventes blandt EU-landene bred opbakning til ambitionen om at styrke det administrative samarbejde. Nogle lande er dog optaget af forslagets mulige administrative byrder i forbindelse med kontroller samt principielle spørgsmål om, hvilke myndigheder der bør have adgang til hvilke oplysninger. Det er derfor muligt at forslaget revideres frem mod Økofin.

Regeringen støtter en koordineret, fælles indsats mod grænseoverskridende momssvig og støtter derfor forslaget. Bekæmpelse af svig har høj prioritet for regeringen, som derfor ønsker at sikre en så ambitiøs aftale som muligt.

2. Forslag om generel omvendt betalingspligt for moms

– *Generel indstilling*

KOM (2016) 0811

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (samlenotat side 10)

KOM (2016) 0811 – bilag 2 (notat om moms og forslag om omvendt betalingspligt)

EUU alm. del (16) – bilag 895 (udvalgsmødereferat side 1330, senest behandlet i EUU 14/6-17)

Finansministeren: Der sigtes efter enighed om to forslag, som begge blev behandlet på Økofin den 10. juni 2017. Hovedparten af EU-landene var indstillet på at vedtage forslagene, men der kunne ikke opnås enstemmighed. Forslagene blev koblet sammen politisk, selv om de ikke har noget med hinanden at gøre.

Det ene forslag giver mulighed for, at lande med særligt store momssvigsproblemer kan indføre generel omvendt betalingspligt. Det andet forslag giver mulighed for nedsatte momssatser på elektroniske udgivelser.

Forslagene er ikke efterfølgende blevet revideret eller forhandlet på teknisk niveau, men formandskabet har haft en dialog med de konkrete lande. Formandskabet har således en forhåbning om at få brudt dødvandet og fundet en enighed.

Regeringen er som hidtil indstillet på at vedtage begge forslag.

Holger K. Nielsen spurgte, om det var korrekt, at regeringen i sit nye udspil til mediepolitisk aftale opererede med nulmoms for elektroniske medier. Kommissionens seneste kompromisforslag talte kun om minimumsmoms. Medieudspillet så ud til at forudsætte, at EU ændrede reglerne. Var regeringen opmærksom på den vinkel, og var der sikkerhed for, at man endte med et resultat, hvor der blev mulighed for differentieret moms også på elektroniske medier?

Finansministeren bekræftede, at regeringen ønskede tidssvarende momsregler, hvor trykte og elektroniske aviser blev stillet lige for at sikre et levende mediemarked. I øjeblikket var der nulmoms på trykte medier, mens elektroniske aviser var nødt til at betale fuld moms. Nulmoms på begge slags medier ville forudsætte, at forslaget blev vedtaget i EU. Indtil det måtte ske, ville den sum, det koster at reducere fra fuld moms til nulmoms på elektroniske aviser, udgøre en pulje, medierne kunne søge støtte fra. Skulle det ende med at blive muligt at indføre nulmoms på digitale aviser, ville pengene fra puljen i stedet gå til at finansiere nulmomsen.

3. Direktivforslag om nedsatte momssatser for bøger, aviser og tidsskrifter

– *Generel indstilling*

KOM (2016) 0758

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (sammenotat side 19)

KOM (2016) 0758 - svar på spm. 1, om en liste over momssatserne på bøger, aviser og tidsskrifter i de 28 EU-lande, fra skatteministeren

KOM (2016) 0758 - svar på spm. 2 om, hvorvidt lydbøger og skriftlige e-publikationer, med forslaget om nedsatte momssatser for bøger, momsmæssigt vil blive stillet ens, fra finansministeren

EU-note (16) – E 25 (note af 7/4-17 om EU-perspektiver i forhold til offentlig støtte til medier)

EUU alm. del (16) – bilag 895 (udvalgsmødereferat side 1328 FO, forhandlingsoplæg forelagt 14/6-17)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Bankpakken – revision af EU's kapitalkravsregler (CRR/CRD IV)

– *Generel indstilling*

KOM (2016) 0850 og KOM (2016) 0854

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (sammenotat side 25)

EUU alm. del (17) – bilag 261 (udvalgsmødereferat side 321 FO, forhandlingsoplæg forelagt 1/12-17)

Finansministeren: Der gøres nu igen forsøg på at opnå enighed om ændringerne af EU's bankpakke. Det er uklart, om det vil lykkes. Jeg forelagde bankpakken til forhandlingsoplæg før Økofin den 5. december og vi drøftede senest sagen forud for Økofin den 13. marts.

Forslaget om kapitalkrav indeholder bl.a. følgende centrale tiltag:

- et gearingskrav, som er et krav til kapital som andel af de samlede aktiver i form af udlån mv.
- et krav om stabil finansiering (også kaldet NSFR), som skal sikre, at institutterne ikke finansierer sig for kortsigtet med risiko for at komme i klemme under markedsuro.
- et nyt regime for kapitalkrav vedrørende markedsrisiko: Det skal sikre nok kapital til at dække tabsrisiko på grund af kursudsving på institutters beholdninger af værdipapirer. Der fastlægges f.eks. krav til kapital til tab på realkreditobligationer.

Det seneste kompromisforslag fastholder på centrale områder generelt det kompromisforslag, som blev drøftet i marts. Kompromisforslaget indebærer som nævnt dengang, at endelig EU-implementering af det nye regime for kapitalkrav for markedsrisiko udskydes, til Baselkomiteen har fastlagt sine endelige standarder vedrørende markedsrisiko. Kommissionen vil skulle fremsætte nyt forslag om de endelige kapitalkrav for markedsrisiko, når Baselkomiteen er færdig.

Det betyder også udskydelse af de dele af reglerne, som vedrører behandlingen af real-kreditobligationer og risiko knyttet til valutaudsving.

Der lægges op til, at institutterne i stedet skal rapportere til tilsynsmyndigheden, hvor store deres kapitalkrav i kroner eller euro ville være under givne nye regler om risikovægte m.v., hvis sådanne regler var gældende allerede nu. Men de vil altså ikke være bundet af kapitalkrav, før der senere bliver vedtaget en ny ændring af kapitalkravsforordningen på basis af de endelige Baselstandarder.

Afrapporteringen for så vidt angår realkreditobligationer ventes baseret på kompromisforslaget fra december 2017, som vi synes ramte en god balance. På andre områder skal Kommissionen fastsætte rapporteringskravene i en delegeret retsakt i lyset af de endelige Baselstandarder. Det gælder bl.a. behandlingen af valutarisiko, hvor der dog ventes taget højde for kompromiset fra december, der anerkendte fastkurspolitikken.

Vores vigtige prioriteter på alle øvrige punkter, bl.a. hensyn til realkredit i krav til stabil finansiering, er fortsat fint afspejlet i kompromisforslaget. Kompromiset vurderes derfor samlet set i væsentlig grad at tage højde for de danske prioriteter. Vi kan således tilslutte os en løsning på linje med det foreliggende kompromis, idet de danske interesser i sagen vurderes at være håndteret på tilfredsstillende vis.

Kenneth Kristensen Berth glædede sig over, at regeringen forsøgte at bevare de eksisterende budgetrammer, og opfordrede ministeren til at holde fast i den indstilling.

Regeringen erklærede selv, at den havde foretrukket det kompromisforslag, der lå forud for sidste møde, og at det nye forslag var et tilbageskridt. Hvor urolig skulle man være? Der er forskel på blot at afvente Baselkomiteens endelige standarder uden at løbe fra det, man allerede er nået frem til, og at begynde forfra, sådan at det, man har opnået enighed om, ikke gælder længere. Hvor på den skala befandt man sig nu? Var man reelt trådt et skridt i den forkerte retning, eller var det bare et teknisk skridt, hvor man afventede Baselkomiteen?

Finansministeren svarede, at udvalget selv på dagens kommende møde med budgetkommissær Oettinger kunne hjælpe med til at få EU's budget til at lande der, hvor regeringen gerne ville have det. Det ville styrke regeringens forhandlingsposition, hvis kommissæren fik indtryk af, at 1,0 pct. af BNI var et niveau, Folketinget bredt stod bag.

Der skulle ikke herske tvivl om, at regeringen gerne havde set, at kapitalkravene var blevet bindende og ikke vejledende. Men da der var en ret klar vished om, hvad Baselkomiteen ville komme frem til, ville nogle lande gerne vente og se konklusionerne, før der blev taget beslutninger. Man havde ganske vist bevæget sig fra det sted, regeringen håbede man ville lande, til nogle løsere krav. Når det alligevel var vigtigt at få vedtaget forslaget, som det så ud nu, var det fordi det udstak retningen for, hvad man skal indrapportere efter og sætte sine regnskabssystemer efter. Det er nemmere at få vedtaget bindende reg-

ler, når man har retningsgivende regler i forvejen. Regeringen havde gerne set det tidligere forslag vedtaget fuldt ud, men nogle lande havde bedt om at få det udskudt, måske for at begynde helt forfra. Derfor skulle man netop vedtage reglerne nu for at få så meget hjem som muligt, også selv om reglerne ikke endte med at være så klare, som man kunne ønske sig.

5. Ændring af direktivet om genopretning og afvikling af kreditinstitutter (BRRD) og forordningen om den fælles afviklingsmekanisme (SRMR)

– *Generel indstilling*

KOM (2016) 0851 og KOM (2016) 0852

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (sammenotat side 52)

EUU alm. del (17) – bilag 540 (udvalgsmødereferat side 693, senest behandlet i EUU 12/3-18)

EUU alm. del (2017-18) – bilag 261 (udvalgsmødereferat side 324 FO, forhandlingsoplæg forelagt 1/12-71)

Finansministeren: Bankpakken indeholder også forslaget om ændring af direktivet om krisehåndtering af banker (BRRD).

Formålet er især, at EU skal indføre en global standard for tabsabsorberende kapital (såkaldt TLAC) for de vigtigste banker på globalt plan. Disse banker skal udstede en tilstrækkelig mængde gæld, der kan nedskrives eller konverteres til egenkapital i en krisesituation. Det skal mindske risikoen for offentlig redning og følgende statsfinansielle krise.

Forslaget lægger op til en tilpasning af det tilsvarende krav til nedskrivningsegne passiver, NEP-kravet, der gælder for alle kreditinstitutter i EU. Myndighederne skal selv fastsætte NEP-krav, når de laver planer for at håndtere en eventuel afvikling af de enkelte institutter uden brug af offentlige midler.

Det seneste kompromisforslag fastholder de centrale elementer i kompromiserne fra december og marts. Det drøftes fortsat, i hvilket omfang afviklingsmyndighederne skal kunne stille krav om, at NEP-passiverne skal være efterstillede i konkursordningen, dvs. at disse passiver skal kunne nedskrives før andre former for seniorgæld. Regeringen foretrækker, at myndighederne får relativt stor frihed til at kunne stille tilpas høje krav til efterstillelse af NEP-passiverne. Det giver den største sikkerhed for, at tilstrækkelig mange midler rent faktisk kan nedskrives i en afviklingssituation.

Regeringen vil kunne støtte en løsning på linje med det foreliggende kompromis som led i en samlet bankpakke, idet de danske interesser generelt er håndteret på en tilfredsstillende måde.

6. Rådskonklusioner vedr. Kommissionens landerapporter

– Vedtagelse

KOM (2018) 0120

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (samlenotat side 64)

KOM (2018) 0120 – bilag 2 (notat om Kommissionens landerapporter 2018)

KOM (2018) 0120 – bilag 1 (henvendelse af 14/3-18 fra LO)

EU-note (17) – E 20 (note af 14/3-18)

EUU alm. del (17) – bilag 541 (samråd 15/3 om det danske nationale reformprogram og konvergensprogram for 2018)

Finansministeren: Økofin skal vedtage konklusioner om indsatsen med at implementere landespecifikke anbefalinger og korrigere makroøkonomiske ubalancer. Konklusionerne vedtages som opfølgning på Kommissionens landerapporter og drøftelsen af reformindsatsen i EU-landene på Økofin i marts.

Konklusionerne vil lægge vægt på, at de gode konjunkturer skal benyttes til at opbygge finanspolitiske buffere og gennemføre reformer. Det er en helt central pointe.

Generelt opfordres EU-landene til at prioritere reformer, der fremmer produktivitet, beskæftigelse og investeringer. Erhvervs klimaet bør forbedres gennem reducerede administrative byrder, fair og vækstvenlige skattesystemer og bedre adgang til finansiering. Der skal sikres sund konkurrence på produkt- og servicemarkeder og fleksible arbejdsmarkeder for at skabe arbejdspladser og lette overgangen mellem job.

De 11 lande, der oplever ubalancer, skal optrappe indsatsen med at korrigere disse. Det gælder især indsatsen med at reducere offentlig og privat gæld.

Konklusionerne ligger generelt fint set med danske øjne, og der ventes generel enighed på Økofin.

7. Rådskonklusioner vedr. aldringsrapporten for 2018

– Vedtagelse

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (samlenotat side 72)

EUU alm. del (142) – bilag 27 (udvalgsmødereferat side 902, aldringsrapport 2015 behandlet i EUU 8/5-15)

Finansministeren: Vi skal vedtage konklusioner om aldringsrapporten for 2018. Rapporten skønner, at de aldringsrelaterede offentlige udgifters andel af BNP i EU som helhed vil stige med 1,7 procentpoint frem mod 2070. Det skyldes, at udgifterne til sundhed og ældrepleje skønnes at stige, mens offentlige pensioner skønnes at bidrage til et fald i udgifterne.

Stigningen i omkostningerne relateret til aldring er højere end den skønnede stigning på 1,4 procentpoint af BNP for perioden frem til 2060 i den seneste rapport fra 2015. Der er generelt meget store forskelle landene imellem.

For Danmark skønnes de samlede aldersbetingede offentlige udgifters andel af BNP at stige med 0,3 procentpoint. Det er lavere end gennemsnittet, men højere end skønnet fra seneste aldringsrapport fra 2015. Det skyldes primært, at fremskrivningsperioden er udvidet med perioden fra 2060 til 2070, hvor antallet af pensionister i Danmark vil stige.

Rådskonklusionerne lægger vægt på behovet for fortsatte reformer for at imødegå de aldringsrelaterede offentlige udgiftsstigninger og styrke den finanspolitiske holdbarhed.

Vi tilslutter os rapporten og rådskonklusionerne.

Rasmus Nordqvist havde noteret sig, at fremskrivningerne viste, at de europæiske befolkninger bliver ældre og ældre frem mod 2070 med tilsvarende stigninger i udgifterne. Man kunne ikke kun afhjælpe manglen på borgere i den arbejdsdygtige alder ved at hæve pensionsalderen. Blev behovet for at få tiltrukket en yngre befolkning til Europa diskuteret?

Finansministeren svarede, at aldringsrapporten lagde op til, at landene hver især skulle finde deres egne løsninger. I Danmark havde man med en bred politisk aftale vedtaget, at pensionsalderen går op i takt med levealderen. Derfor er Danmark kun berørt af de demografiske ændringer i ringe grad berørt sammenlignet med andre lande. Løsninger kunne også bestå i andre former for lovgivning, eller at man sørger for at sætte penge af til en bufferfond. Selv ville ministeren altid gerne opfordre folk til at få flere børn, for det var den sjove måde at afhjælpe det på.

Han ville gerne rose den daværende SR-regering for, at man i midten af 1990'erne havde indført mellemfristede økonomiske fremskrivninger, først med 2005-planen, senere med den nuværende 2025-plan, som viser, hvordan verden som et scenarie ville se ud nogle år, hvis man bare forlængede den med brædder og lod udviklingen fortsætte uændret. Mange EU-lande har ikke selv sådanne fremskrivninger. Aldringsrapporten var derfor vigtig som et middel til at tvinge landene til allerede nu at tænke over, hvad de vil gøre ved udviklingen. Det var ikke mindst vigtigt for lande, som havde udsigt til en stigning i udgifter på grund af aldring på halvanden procent af BNP.

8. Makrofinansiel assistance til Ukraine 2018-2019

– Tidlig forelæggelse

KOM (2018) 0127

Rådsmøde 3619 – bilag 1 (samlenotat side 77)

EUU alm. del (141) – bilag 436 (udvalgsmødereferat side 583, senest behandlet i EUU 6/2-15)

Finansministeren: Kommissionen har foreslået et nyt lån fra EU til Ukraine på 1 mia. euro i form af makrofinansiel assistance. Sagen er ikke på dagsordenen for Økofin, men

der ventes snarlig enighed mellem landene på teknisk niveau, og der skal herefter opnås enighed med Parlamentet.

Forslaget skal ses i lyset af Ukraines dårlige økonomiske situation og konflikten i det østlige Ukraine. Ifølge IMF har Ukraine aktuelt et ekstra finansieringsbehov på omtrent 4,5 mia. USD udover de eksisterende lån.

Det seneste MFA-lån fra EU til Ukraine blev afsluttet, uden at hele beløbet blev udbetalt. Ukraine havde ikke i tilstrækkelig grad gennemført de aftalte reformer, herunder tiltag inden for antikorrupation. Betingelserne for det nye lån fra EU til Ukraine ventes derfor at lægge vægt på gennemførelsen af tilsvarende betingelser og på tiltag, der kan sikre en bedre styring af de offentlige udgifter.

Regeringen støtter forslaget, som kan understøtte Ukraines igangværende reformproces og økonomiske stabilitet. Regeringen lægger vægt på, at lånefinansiering – som det er foreslået – afholdes inden for EU's eksisterende budgetrammer.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvordan EU ville sikre, at Ukraine til gengæld for de nye lån foretog tiltag mod korruption og sørgede for bedre styring af offentlige finanser. Landet havde tilsyneladende stadig de samme problemer med korruption og anklager om brud på menneskerettighederne som sidste gang.

Holger K. Nielsen mente, at Ukraine økonomisk set var et stort sort hul, og at den nuværende regering i landet ikke havde styr på korruptionen – præsident Porosjenko var selv en del af problemet. Havde EU mulighed for at kontrollere, at pengene ikke bare blev fyldt direkte i hullet?

Finansministeren svarede, at der i Ukraine var sket fremskridt på antikorrupsionsområdet. Han havde ganske vist ikke set det dokumenteret på skrift, men fra folk, der havde været i Ukraine, forlød det, at den særlige anklager nu havde rundet 1.000 antikorrupsionssager.

Ukraine havde dog endnu ikke etableret en antikorrupsionsdomstol, som var en af forudsætningerne for det tidligere lån. Desværre handlede parlamentet ikke, og regeringen og præsidenten skubbede ikke nok på for at få parlamentet til det. Det var derfor vigtigt at fortsætte presset på Ukraine i form af klare, håndfaste krav. Skulle det nye lån til udbetaling, skulle kravene opfyldes. Der måtte for ministerens skyld gerne komme yderligere krav. Men presset skulle ske nu, for inden for et år ville Ukraine være i gang med den næste præsidentvalgkamp, og det er almindelig kendt, at politikere er tilbageholdende med reformer tæt på et valg.

Rasmus Nordqvist var nysgerrig efter at vide, hvilke yderligere krav finansministeren gerne ville stille til Ukraine. Nu var man i gang med at instrumentalisere stort set alle penge til naboskab og udviklingshjælp i EU. Ville Danmark fremføre, at overholdelse af menneskerettigheder var afgørende for at få udbetalt lånet?

Finansministeren svarede, at han ikke kendte nok til forholdene i Ukraine til at bevæge sig ind på sine ministerkollegers ressort. Han kunne eventuelt vende tilbage med et skriftligt svar. Men han kunne sige, at man var nødt til at sikre, at den særlige antikorrupsionsanklager fik frie rammer til at arbejde, at det gældende EU-program blev efterlevet fuldt ud, og at retten til at lave efterforskning også kunne omfatte regeringen.

9. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ENISA, EU's Agentur for Cybersikkerhed, om ophævelse af forordning (EU) nr. 526/2013 og om cybersikkerhedscertificering af informations- og kommunikationsteknologi (forordningen om cybersikkerhed)

– *Tidlig forelæggelse/generel indstilling*

KOM (2017) 0477

KOM (2017) 0477 – bilag 4 (sammenotat)

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (17) – bilag 187 (udvalgmødereferat side 225, pakke om cybersikkerhed forelagt EUU 17/11-17)

Forsvarsministeren: Forslaget ventes behandlet på telerådsmødet den 7. juni. For at kunne hæve vores parlamentariske forbehold inden Coreper-mødet er det nødvendigt, at vi drøfter sagen allerede i dag og ikke i forbindelse med den ordinære forelæggelse af telerådsmødet den 1. juni.

Som bekendt er regeringen meget optaget af at styrke cybersikkerheden. Derfor synes regeringen også, at dette er et godt og vigtigt forslag.

Forslaget består for det første af et fornyet og forstærket mandat til ENISA, som er EU's agentur for cybersikkerhed. ENISA skal bistå medlemsstaterne i deres håndtering af cyberangreb.

For det andet består forslaget af en europæisk ramme for cybersikkerhedscertificering. Denne certificeringsordning skal være med til at øge tilliden til produkter og tjenester i det digitale indre marked.

For så vidt angår den del, der vedrører ENISA's mandat, lægger forslaget op til, at ENISA får en stærkere og mere central rolle i arbejdet med at styrke cybersikkerheden. ENISA har indtil nu fungeret på midlertidige mandater, men vil med forslaget få et permanent mandat.

Mere konkret skal ENISA være et ekspertisecenter for cybersikkerhed. ENISA skal bl.a. yde rådgivning til medlemsstaterne og bistå med en ensartet gennemførelse af EU-regulering på området. ENISA skal derudover bistå medlemsstaterne i deres indsats med at forbedre forebyggelse og kapacitet til at reagere på cyberhændelser ved at stille viden til rådighed. Agenturet skal også bidrage til en samarbejdsorienteret EU-respons på væsentlige grænseoverskridende cyberhændelser.

Regeringens fokus har under forhandlingerne været at sikre sig, at ENISA's opgaver respekterer medlemsstaternes kompetence vedrørende forsvar og national sikkerhed. Det er regeringens vurdering, at der er behov for at styrke ENISA med et permanent mandat, som skal sikre kapacitetsopbygning, videndeling, opmærksomhed og samarbejde på tværs af EU. Det skal selvfølgelig ses i lyset af cybertruslernes grænseoverskridende ka-

rakter. Regeringen er positivt indstillet over for det foreliggende kompromisforslag, da det er regeringens vurdering, at det er afbalanceret.

Som den anden del af forslaget foreslår Kommissionen som sagt at etablere en europæisk ramme for cybersikkerhedscertificering af produkter og tjenester inden for informations- og kommunikationsteknologi – såkaldte IKT-produkter og IKT-tjenester. Certificeringsordningen for disse produkter og tjenester vil være frivillig at anvende for virksomheder og udbydere. Samlet set skal ordningen være med til at øge tilliden til IKT-produkter og -tjenester. På længere sigt skal den fælles ramme erstatte, at man i hver enkelt medlemsstat har nationale cybersikkerhedscertificeringsordninger.

Forslaget om fælles certificeringsordninger i EU vil gøre det nemmere at være virksomhed. Det skyldes, at man ikke vil skulle overholde flere forskellige nationale certificeringer med dertil hørende administrative byrder og omkostninger til følge. Samtidig giver det en tryghed, at man har fælles rammer på det indre marked.

Forslaget indfører ikke i sig selv konkrete certificeringsordninger, men etablerer i stedet en samlet ramme af regler for udarbejdelsen og indførelsen af specifikke certificeringsordninger. Når en europæisk certificeringsordning er vedtaget, kan producenter og udbydere indgive ansøgning om certificering af deres produkter eller tjenester. Certificering og udstedelse af attester skal foretages af akkrediterede organer. Forordningen stiller desuden krav om, at der oprettes nationale tilsynsmyndigheder. Endelig adresserer forslaget også nationale certificeringsordninger. Hvis disse omfattes af en europæisk certificeringsordning, vil de ophøre med at have virkning.

Forslaget åbner mulighed for, at tredjelande kan deltage i ENISA's arbejde, hvis det vurderes at gavne det samlede formål for ENISA. Hvis tredjelande skal deltage i arbejdet eller på anden måde være tilknyttet agenturet, kræves der bl.a. skriftlige aftaler, og det er klart formuleret, at det ikke må skabe retlige forpligtelser for EU eller medlemsstaterne. Norge, Island og Liechtenstein deltager i ENISA's bestyrelse som observatører.

I forhold til økonomiske konsekvenser kan jeg sige, at økonomien ikke har været en del af forhandlingerne hidtil. Kommissionen lægger op til en forøgelse af ENISA's budget, hvilket vil have konsekvenser for EU's budget, men det er altså for tidligt at sige noget konkret om dette på nuværende tidspunkt.

FO Regeringen støtter som nævnt overordnet Kommissionens forslag om et nyt, styrket og udvidet mandat til EU's Agentur for Cybersikkerhed (ENISA) samt et fælleseuropæisk IKT-certificeringssystem.

Regeringen kan dermed tilslutte sig, at der er behov for et styrket europæisk cybersikkerhedsagentur med et permanent mandat, som skal sikre kapacitetsopbygning, videndeling, forskning og innovation, opmærksomhed og samarbejde på tværs af EU.

Dette skal ikke mindst ses i lyset af cybersikkerheds grænseoverskridende karakter. Således er det væsentligt at sikre samordning i tilgangen til cybersikkerhed på tværs af EU for at styrke den kollektive robusthed mod cyberangreb.

Regeringen lægger dog samtidig vægt på, at ENISA's opgaver skal respektere medlemsstaternes kompetence vedrørende forsvar og national sikkerhed, herunder at medlemsstaternes rolle og ansvar for egen cybersikkerhed og modsvar til cybertrusler og konkrete cyberhændelser fastholdes. ENISA skal ikke kunne pålægge medlemsstaterne konkrete operative tekniske tiltag og skal ikke have egentlige operative beføjelser i håndteringen af konkrete cyberhændelser.

Regeringen støtter også forslaget om en fælleseuropæisk ramme for certificering af IKT-produkter og -tjenester. Regeringen lægger dog vægt på, at den fælleseuropæiske ramme både skal tilgodese sikkerhedshensyn og virksomheders konkurrence- og vækstvilkår, og finder det vigtigt, at rammen indføres på lige, objektive og ikkediskriminerende vilkår.

Samtidig er regeringen opmærksom på, at udviklingen på det digitale område går stærkt. Regeringen lægger derfor også vægt på, at certificeringsordninger er fleksible og fremtidssikrede, så konkurrencen ikke forvrides unødigt eller hæmmer innovationen på området.

Endvidere lægger regeringen vægt på, at medlemsstaterne og alle relevante interessenter inddrages i arbejdet med fælleseuropæiske certificeringsordninger, herunder i forhold til delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter.

Endelig lægger regeringen vægt på, at der i europæiske cybersikkerhedscertificeringsordninger tages udgangspunkt i eksisterende europæiske og internationale standarder samt tages højde for behovet for udviklingen af nye standarder.

Regeringen vil arbejde for, at certificeringssystemet bliver lettilgængeligt og anvendeligt for alle virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder samt iværksættere.

Jeg håber, at Europaudvalget vil bakke op om denne tilgang.

Kenneth Kristensen Berth påpegede, at det er få forundt at få fordoblet sit budget på 4 år. At det kunne ske i denne sammenhæng viste, hvordan EU håndterer pengebehov, nemlig ved at bede medlemsstaterne betale mere.

Dansk Folkeparti havde ingen indvendinger mod forslaget om certificering, men partiet var bekymret for, om den første, rent forsvarspolitiske del ville bringe det danske forsvarsforbehold i fare. Forsvarsministerens forelæggelse i udvalget var ikke betryggende nok i sig selv. Der var brug for en juridisk vurdering, som man måske kunne bede om at få efterfølgende.

Formuleringen i forhandlingsoplægget gav ikke anledning til at mindske nervøsiteten. Hvorfor lagde regeringen kun "vægt" og ikke "afgørende vægt" på, at ENISA's opgaver skulle respektere medlemsstaternes kompetence vedrørende forsvar og national sikkerhed?

Desuden spurgte han om, hvilke initiativer NATO ville tage for at øge cybersikkerheden. Ville de være i samklang med eller stå i modsætning til EU's forslag?

Peter Hummelgaard Thomsen meddelte, at Socialdemokratiet var enige med regeringen i behovet for et permanent mandat. Der er brug for et stærkt agentur og samarbejde om cybersikkerhed, så man sikrer tilstrækkeligt med ressourcer til at forsvare sig mod angreb, hvad enten angrebet måtte komme fra fremmede magter eller en hacker, der sidder alene hjemme i sin kælder. Hvor pengene skal komme fra, kan man så diskutere.

Han tilsluttede sig Kenneth Kristensen Berths spørgsmål om, hvorfor regeringen kun lagde "vægt" og ikke "afgørende vægt" på, at medlemsstaternes rolle og eget ansvar for egen cybersikkerhed ville blive fastholdt. Hvilke overvejelser lå der bag det valg?

NOT Forsvarsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at regeringens vurdering var, at forslaget ikke kolliderer med forsvarsforbeholdet. Han ville gerne oversende et notat om det.

På spørgsmålet om NATO svarede han, at organisationen i 2016 havde anerkendt cyber som et nyt, operationelt domæne på linje med de traditionelle kampladser, landjorden, havet og luften. Man var nu i gang med at udarbejde NATO-doktriner på cyberområdet, i erkendelse af at cyberangreb kan medføre skader af samme art og størrelse som konventionelle militære angreb.

Også i NATO er cybersikkerhed et nationalt ansvar. I Danmark arbejder man med sektoransvar, hvor det er den enkelte myndighed, som har ansvaret for driften og cybersikkerheden, hvad enten det er en kommune, en styrelse eller et ministerium. Det gælder også andre institutioner og virksomheder. Det er utænkeligt, at staten skulle kunne påtage sig et ansvar for alle it-systemer i Danmark. Det var udgangspunktet for forslaget.

Han ville gerne berolige Europaudvalget ved at ændre "lægge vægt på" til "lægge afgørende vægt på" i forhandlingsoplægget. Regeringen ville dermed lægge afgørende vægt på, at ENISA's opgaver skal respektere medlemsstaternes kompetence vedrørende forsvar og national sikkerhed.

Kenneth Kristensen Berth oplyste, at Dansk Folkeparti ikke på stående fod kunne støtte forhandlingsoplægget, da det først ville kræve en fagligt begrundet forvisning om, at det ikke ville kolliderer med forsvarsforbeholdet, og den kunne regeringen af gode grunde ikke give på dette møde.

Holger K. Nielsen oplyste, at Socialistisk Folkeparti støttede forhandlingsoplægget, som så fornuftigt ud.

Han gav ministeren ret i, at staten ikke forsvare alle it-systemer, men indvendte, at man på den anden side ikke kunne forestille sig, at virksomheder selv leverede et konventionelt militært forsvar. Det var statens ansvar. Når cybersikkerhed er institutioners og virksomheders eget ansvar, måtte man konkludere, at der stadig var en forskelstækning, hvor cyberangreb ikke betragtes som så alvorlige som traditionelle militære angreb. Forsvaret var stadig tryggest ved at tale om kampvogne – det nye var svært at forholde sig til.

Rasmus Nordqvist meddelte, at Alternativet bakkede op om forhandlingsoplægget. Partiet støttede desuden, at man satte de fornødne midler af til cybersikkerhed i budgettet.

Formanden oplyste, at Enhedslisten, som ikke var repræsenteret på mødet, på forhånd havde meddelt, at de også støttede forhandlingsoplægget.

Finansministeren svarede Holger K. Nielsen, at staten har et ansvar for statslige institutioner, herunder forsvaret. I den nye cybersikkerhedsstrategi havde regeringen udpeget kritiske sektorer, hvor angreb kan have dramatiske konsekvenser, som transport, tele, energi og sundhed. Det ville f.eks. lamme samfundet, hvis man ramte elforsyningen. I disse brancher skal staten derfor godkende sikkerhedssystemerne, også selv om institutionerne ikke er statslige.

NATO havde i 2014 vedtaget, at cyberangreb på et NATO-land kan være omfattet af artikel 5 og dermed udløse en reaktion fra hele alliancen. Hvad en sådan reaktion skal bestå i, eller hvor omfattende det skal være, havde der endnu ikke været drøftelser om. Men der ville ikke nødvendigvis være tale om cyberangreb til gengæld. Et svar på cyberangreb mod et NATO-land kunne eventuelt besvares med et fysisk, militært angreb. Der var i forsvarsforliget afsat betydelige økonomiske ressourcer til at øge beskyttelsen. Men man var stadig på usikker grund, og alle lande prøvede at krabbe sig ind på, hvordan fænomenet skulle håndteres. Cyberangreb mod de demokratiske systemer er faretruende, men skaber dilemmaer, ikke mindst når de antager karakter af påvirkningskampagner, fordi man i et demokrati har ret til at have en åndssvag mening.

Formanden konkluderede, at der var flertal for regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det. Der var enighed om, at regeringen ville ændre formuleringen fra "lægger dog samtidig vægt på, at ENISA's opgaver skal respektere medlemsstaternes kompetence" til "lægger dog samtidig afgørende vægt på, at ENISA's opgaver skal respektere medlemsstaternes kompetence".

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3618 (udenrigsanliggender - udvikling) den 22. maj 2018

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

Udviklingsministeren forelagde punkterne på dagsordenen til orientering.

1. EU's Trustfond for Afrika

– *Orientering/politisk drøftelse*

KOM (2016) 0385

Rådsmøde 3618 – bilag 2 (sammenotat)

Udviklingsministeren: Trustfonden støtter indsatser for at imødegå grundlæggende årsager til migration, sikre bedre håndtering af irregulær migration, bekæmpe menneskesmugling og menneskehandel samt styrke samarbejdet med oprindelseslande på tilbage-tagelsesområdet.

Trustfonden har tre regionale vinduer og dækker i alt 26 afrikanske lande med et budget på 3,4 mia. euro. Trustfonden er ét blandt flere initiativer søsat af EU og medlemslandene, der nu begynder at kaste resultater af sig i form af lavere ankomsttal til Europa og øget kapacitet i de afrikanske lande til at kontrollere deres grænser og håndtere migration.

Danmark er på nuværende tidspunkt den syvendestørste donor til trustfonden. Vi gav i 2015 et ikkeøremærket bidrag til fonden på 45 mio. kr., og i 2017 gav vi et øremærket bidrag til Nordafrikavinduet på 30 mio. kr. Det sidstnævnte bidrag er gået til FN's arbejde med at styrke beskyttelsen af sårbare migranter og flygtninge i Libyen.

Trustfonden er et eksempel på den slags bredspektrede internationale migrationsindsatser, regeringen arbejder for at fremme som led i implementeringen af Danmarks humanitære og udviklingspolitiske strategi.

På rådsmødet den 22. maj er der lagt op til en tredelt drøftelse af trustfonden med fokus på projektimplementering, erfaringsudveksling og finansiering. Jeg forventer en overordnet og uformel drøftelse. Det er min forståelse, at trustfonden har vist sig at være effektiv, hvad angår strategisk programlægning af projekter. Fonden synes knap så effektiv i implementeringen af disse projekter. På rådsmødet vil jeg derfor understrege, at det bør være en hovedprioritet fremover, at implementeringstempoet sættes op.

Hvad angår finansieringsspørgsmålet, har Kommissionen vurderet, at trustfonden har et finansieringsunderskud på ca. 1,2 mia. euro, hvis den skal kunne håndtere nye udfordringer efter 2018 og indtil 2021, hvor EU's nye budget træder i kraft. Forventningen er, at Kommissionen på rådsmødet vil fremlægge en finansieringsplan for trustfonden.

Regeringen anser trustfonden for at være et centralt instrument i EU's migrationshåndtering. Regeringen mener derfor også, at det er vigtigt, at man finder en løsning på finansieringsunderskuddet, så trustfonden også fremover kan imødegå nye udviklinger på migrationsområdet. Jeg vil på rådsmødet meddele, at Danmark ser positivt på at give et nyt substantielt bidrag til trustfonden, og jeg vil opfordre andre medlemslande til at gøre det samme.

Rasmus Nordqvist henviste til nye oplysninger om, hvordan EU gennem Tyrkietfaciliteten har finansieret tyrkiske militære køretøjer og grænseværn mod Syrien. Det var ikke første gang, at udviklingshjælp var gået til finansiering af grænseværn. Ministeren sagde selv, at trustfonden støtter indsatser for at imødegå grundlæggende årsager til migration. Kunne ministeren bekræfte, at fonden støtter reel udvikling og ikke bare hjælper med til at holde den fysiske migration tilbage?

Kenneth Kristensen Berth spurgte, hvordan regeringen mente trustfondens underskud på 1,2 mia. kr. skulle finansieres. Skulle det ske inden for den flerårige finansielle ramme eller i kraft af yderligere bidrag fra medlemslandene? Finansministeren havde på dagens udvalgsmøde bekræftet regeringens holdning om, at EU's samlede budget ikke måtte blive større. Danmark skulle allerede betale mere, idet bidraget ville blive reguleret fra 1,0 pct. til 1,11 pct. og rabatterne ville blive sløjfet, så det var interessant at høre, om trustfondens underskud ville betyde, at Danmark skulle yde endnu mere.

Peter Hummelgaard Thomsen spurgte, om ministeren kunne oplyse, hvilke medlemslande der var tilbageholdende med bidrag til trustfonden og af hvilke årsager. I FN-systemet havde man set, hvordan flere lande gavmildt slog ud med armene ved skåltalerne på de store topmøder, men ikke ville betale, når det kom til stykket. Var dette en lignende situation? Socialdemokratiet fandt det ligesom regeringen vigtigt, at fonden havde handlemuligheder fremover.

Ministeren for udviklingssamarbejde svarede Rasmus Nordqvist, at hun så støtte til jobskabelse, uddannelse og iværksætteri som et af de vigtigste midler til at bekæmpe de grundlæggende årsager til migration. Nu var man nået til et punkt, hvor man kunne begynde at fremvise konkrete eksempler på succeser på disse områder finansieret af trustfonden. I Gambia var 3.000 unge f.eks. kommet i job gennem projekter finansieret via fonden. De nye projekter var identificeret – man manglede kun at trykke på startknappen, og om et par år kunne man formentlig se en perlerække af gode eksempler på jobskabelse i afrikanske lande. Der blev også arbejdet bilateralt med lignende projekter. Fonden havde desuden finansieret, at 17.000 migranter strandet i Libyen kunne vende hjem, og at andre 25.000 migranter havde fået assistance til at vende hjem til oprindelseslandet. Trustfonden hjalp med andre ord ikke kun med kapacitetsopbygning af kystvagten i Libyen, men den del var også vigtig.

Svaret til Kenneth Kristensen Berth lød, at regeringen ønskede at fastholde Danmarks bidrag til EU på 1,0 pct. og gerne så, at andre medlemslande bidrog yderligere. Det ville hun tilkendegive på rådsmødet den 22. maj, i håb om at andre lande ville følge trop.

NOT Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde hun, at hun ikke kunne huske listen over de tilbageholdende lande, men gerne ville oversende et notat. Hun kunne oplyse, at Tyskland, Italien og Holland trak det største læs, mens Danmark var den syvendestørste bidragsyder til fonden.

Rasmus Nordqvist svarede, at det var glædeligt med alle de gode projekter, men vægtningen bekymrede ham. Hvor meget handlede om at forebygge migration, og hvor meget handlede om bare at holde folk ude? Fandtes der en præcis opgørelse på fordelingen mellem midler, der er gået til bekæmpelse af grundlæggende årsager til migration og midler, der er gået til grænseværn og hjemsendelser? Og var det en forudsætning for landene at medvirke til sidstnævnte for at få midler til førstnævnte?

Kenneth Kristensen Berth fandt ministerens svar uklart. Om Danmarks bidrag på 1,0 pct. skulle reguleres op til 1,11 pct. var en debat for sig. Spørgsmålet gik på, om trustfondens underskud skulle fyldes op med midler inden for den flerårige finansielle ramme, eller om der skulle tilføres ekstra penge til EU fra medlemslandene, herunder Danmark.

Udviklingsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at fordelingen var cirka 50-50, men hun kunne eventuelt give et mere nøjagtigt skriftligt svar.

Til Kenneth Kristensen Berth sagde hun, at hun på dette tidlige tidspunkt endnu ikke kendte Kommissionens konkrete udspil. Regeringen ønskede en opprioritering af udviklingsområdet, herunder de grundlæggende årsager til migration, men det skulle ske inden for den nuværende ramme på 1,0 pct. Hvordan finansieringen af de enkelte instrumenter kom til at se ud, havde hun ikke en chance for at svare på nu, for det var det, der skulle forhandles om. Danmarks bidrag til Den Europæiske Udviklingsfond svarede i dag til 2 pct. af fondens samlede finansiering. Om der var andre lande, hvis bidrag skulle forhøjes, var endnu ikke til at vide – det måtte forhandlingerne vise.

Spørgsmålene om trustfonden illustrerede fint, hvordan en samling af de finansielle instrumenter er en god idé, for så vil man undgå, at de enkelte fonde hele tiden er afhængige af medlemsstaternes bidrag og ender med et finansieringsunderskud. Et samlet instrument vil betyde fleksibilitet og handlekraftighed, og man vil undgå at skulle oprette en ny trustfond, hver gang der opstår et problem, man ikke har taget højde for.

Rasmus Nordqvist takkede ja til et notat om, hvordan tallene var fordelt. Det var voldsomt, hvis kun 50 pct. var gået til bekæmpelse af grundlæggende årsager til migration. I det foreløbige udspil var der en bekymrende tendens til krejlerpolitik.

NOT **Udviklingsministeren** afrundede ved at sige, at hun gerne ville oversende et notat om fordelingen af midlerne.

2. Forslag til rådsbeslutning, der bemyndiger EU-Kommissionen til at åbne forhandlinger om en ny partnerskabsaftale mellem EU og lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet

– *Politisk drøftelse*

KOM (2017) 0763

Rådsmøde 3618 – bilag 3 (samenotat side 2)

EUU alm. del (17) – bilag 600 (udvalgsmødereferat side 745 FO, forhandlingsoplæg forelagt 16/3-18)

Udviklingsministeren: På rådsmødet ventes der en drøftelse af post-Cotonou. Jeg vil gøre det kort, eftersom det kun er 2 måneder siden, jeg sidst forelagde sagen for udvalget. Meget tyder på, at der enten på det kommende udenrigsrådsmøde den 28. maj eller senest på udenrigsrådsmødet i juli kan landes et ambitiøst og for Danmark godt resultat.

Vi har langt hen ad vejen fået tilgodeset vores synspunkter, heriblandt fået nogle nyttige håndtag til at håndtere irregulær migration og forpligtelsen til at tilbagetage egne statsborgere. Samtidig lægges der op til et styrket samarbejde med Afrika og en retsligt bindende aftale. Med andre ord et resultat, der peger i den rigtige retning for det fremtidige samarbejde med vores partnerlande.

Som det ser ud nu, er der to udeståender i forhold til den endelige aftale. For det første spørgsmålet om, hvorvidt en kommende aftale skal være åben eller have en slutdato, som det er tilfældet med den nuværende Cotonouaftale. Fra dansk side foretrækker vi det sidste eller alternativt en aftale med markante revisionsklausuler. Kompromiset tegner til at blive en aftale, der har en slutdato, som kan forlænges, såfremt der er enighed blandt parterne.

Det andet udestående vedrører migration, hvor ét medlemsland står fast på krav om, at man bl.a. ikke skal skelne mellem regulær og irregulær migration, da det grundlæggende synspunkt er, at al migration skal stoppes. Hermed blokeres der for et realistisk og balanceret kompromis omkring migration, som de øvrige 27 medlemslande har tilkendegivet at kunne tilslutte sig. Det må nok forventes, at det pågældende land vil forfølge disse synspunkter på det kommende rådsmøde.

Regeringen forventer at kunne tilslutte sig den samlede kompromistekst, som formandskabet har fremlagt.

Rasmus Nordqvist var forbløffet over at høre, at der var et land, der ville sidestille regulær og irregulær migration. Danmark stod vel fast på en adskillelse, også selv om andre lande skulle gå med på den idé?

Kenneth Kristensen Berth var modsat Rasmus Nordqvist meget begejstret for, at der åbenbart var et land, der ville stoppe al migration, og spurgte, hvilket land det drejede sig om.

Ministeren for udviklingssamarbejde oplyste, at hun ikke på et åbent møde kunne afsløre landepositioner.

Formanden besluttede herefter at lukke mødet kortvarigt.

Mødet blev midlertidigt lukket.

Claus Kvist Hansen spurgte, om man med en aftale uden slutdato ikke løb den risiko, at modtagerlandene kunne forfalde til magelighed i tryk forvisning om, at aftalen bare ville blive fornyet løbende.

Og var det korrekt forstået, at kun regeringen nævnte princippet om gensidig forpligtelse, mens det var knap så synligt fra Kommissionens og andre landes side? Forhåbentlig ville ministeren understrege, at modtagerlandenes villighed til at hjemtage egne statsborgere, der ikke har opholdstilladelse i EU, var en forudsætning fra aftalen.

Ministeren for udviklingssamarbejde var enig med Claus Kvist Hansen i, at aftalen skulle have en slutdato, og i hans beskrivelser af konsekvenserne, hvis den ikke får det. Regeringen arbejdede for en tidsbegrænset aftale, og det tydede heldigvis på, at kompromiset ville ende sådan.

På spørgsmålet om gensidig forpligtelse svarede hun, at hjemtagelse af egne statsborgere er forankret direkte i Cotonouaftalens artikel 13. Også derfor var det vigtigt for regeringen at få en juridisk bindende aftale. Man kunne forvente, at den del ville blive styrket i den nuværende aftale.

3. Kommissionens forslag til MFF: EU's eksterne finansielle instrumenter

– Orientering

KOM (2018) 0321

Rådsmøde 3618 – bilag 3 (sammenotat side 6)

EU-note (17) – E 27 (EU-note af 8/5-18)

Udviklingsministeren: Endelig vil der på rådsmødet være en orientering ved udenrigsrepræsentanten om Kommissionens overordnede forslag til EU's kommende budgetramme for 2021 til 2027, den såkaldte flerårige finansielle ramme – også kaldet MFF.

Da Kommissionens underliggende sektorretsakter til de eksterne instrumenter først fremsættes medio juni, er det stadig meget tidligt i processen. Der er på rådsmødet kun afsat meget kort tid til dagsordenspunktet, hvorfor jeg ikke forventer en substansdrøftelse.

Kommissionens forslag, som blev fremlagt den 2. maj, indeholder en opjustering af EU's eksterne instrumenter inklusive EU's udviklingsbistand. På indholdssiden lægges op til en sammenlægning af en række eksisterende eksterne instrumenter under ét samlet udviklingsinstrument med en form for underopdeling i henhold til tematiske og geografiske prioritetsområder. Sammenlægningen af instrumenter er på linje med regeringens foreløbige holdning, og det minder om noget, jeg selv ynder at kalde et verdensmålsinstrument. Der forventes et særskilt humanitært instrument, der er en videreførelse af det eksisterende instrument, om end i en styrket form.

Rasmus Nordqvist medgav, at det var tidligt i processen, men netop derfor var det vigtigt at være skarp, så man kunne nå at ændre noget, før toget pludselig kørte. Der blev brugt meget tid på at tale om Brexit og den overordnede budgetramme, men det interessante var dog indholdet. Sammenlægningen af instrumenterne var bekymrende, selv om man ville bevare en tematisk og geografisk underopdeling. Var der tale om en instrumentalisering af udviklingshjælpen, hvor noget for noget-princippet om, at et land skal tage irregulære migranter tilbage for at opnå udviklingshjælp, blev det grundlæggende?

Kenneth Kristensen Berth bad ministeren om en vurdering af, hvor realistisk det var at bevare Grønlandsinstrumentet. Dansk Folkeparti tilsluttede sig regeringens ønske om det, men var det en reel mulighed eller bare et fromt ønske?

Peter Hummelgaard Thomsen spurgte, om ministeren mente, at forhøjelsen fra 9 til 10 pct. i den eksterne budgetkategori 6 var ambitiøs nok i lyset af de udfordringer med en bæredygtig udvikling, klimaforandringer og migration, man måtte forvente i den kommende årrække.

Udviklingsministeren var enig med Rasmus Nordqvist i, at man netop på et tidligt tidspunkt i en forhandlingsproces har mulighed for at øve indflydelse. Det gjorde **regeringen** også, men hun måtte bedrøve Alternativet med, at regeringen fandt det fornuftigt at strømlinere instrumenterne til, hvad man kunne kalde et verdensmålsinstrument, fordi det

gjorde, at EU målrettet kunne arbejde frem mod at opfylde FN's verdensmål. Hun henviste til, at Rasmus Nordqvist ved den seneste forelæggelse havde været bekymret for, at menneskerettigheder og LGBTI-retigheder ville forsvinde ned mellem stolene. Det ville ikke komme til at ske, da det var en vigtig prioritet i dansk udviklingsbistand, både bilateralt og i EU-sammenhæng. Det var positivt, at menneskerettighederne nu kunne spille en rolle på tværs af instrumenterne.

Svaret til Kenneth Kristensen Berth lød, at det ville blive svært at bevare Grønlandsinstrumentet, men regeringen ville kæmpe hårdt for det.

Rasmus Nordqvist bifaldt, at ministeren så på samlingen af instrumenterne som et middel til at opfylde FN's verdensmål. Imidlertid kunne han ikke læse noget sted, at det var regeringens holdning. Ligesom EU's udenrigsrepræsentant Mogherini nævnte regeringen stort set kun migration i forbindelse med de eksterne instrumenter. Danske ngo'er havde ytret samme bekymring.

Ministeren for udviklingssamarbejde gentog, at hun ikke delte Rasmus Nordqvists opfattelse af, at et samlet instrument ikke tog hånd om alle vigtige temaer i udviklingssamarbejdet. En samling af instrumenterne ville tværtimod forbedre EU's manøvredygtighed – dels ville det gøre det lettere at nå verdensmålene, dels ville det øge fleksibiliteten for medlemslandene, så de ikke hele tiden skal igennem en lang, opslidende proces som under flygtningekrisen i 2015, da man stod med et stort problem, men ikke havde nogen økonomisk facilitet til at håndtere det med.

Rasmus Nordqvist svarede, at det grundlæggende problem i 2015 ikke var, at man stod uden økonomiske faciliteter, men uden politiske faciliteter.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 4. Direktivforslag om fremme af anvendelsen af vedvarende energi (revision af VE-direktivet)

– Tidlig forelæggelse

KOM (2016) 0767

KOM (2016) 0767 – bilag 5 (samlenotat)

KOM (2016) 0767 – bilag 3 (henvendelse af 8/12-17 fra WWF og Det Økologiske Råd)

KOM (2016) 0767 – bilag 4 (henvendelse af 11/12-17 fra Daka Denmark A/S)

EU-note (16) – E 16 (EU-note af 1/2-17)

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (17) – bilag 326 (udvalgsmødereferat side 491 FO, forhandlingsoplæg forelagt 15/12-17)

Energi-, forsynings- og klimaministeren: Jeg forelagde i december revisionen af ve-direktivet til forhandlingsoplæg. Udfaldet af mødet blev dog, at jeg fik et midlertidigt for-handlingsoplæg, der gjaldt for energirådsmødet den 18. december 2017.

Jeg noterede sidste gang, at der i udvalget var uenighed om, hvad Danmark skal gøre, hvis der opstår en situation, hvor der i EU-forhandlingerne er opbakning til et fælles ve-mål over 30 pct. Jeg vender derfor i dag tilbage for at forelægge et revideret forhandlingsoplæg.

Jeg vil i dag alene fokusere på EU's mål for vedvarende energi i 2030, netop fordi drøftelserne i december i høj grad omhandlede dette. De øvrige elementer i regeringens for-handlingsoplæg vil jeg derfor ikke nævne specifikt, men jeg vil blot henholde mig til, hvad jeg sagde sidst. Hvis der skulle være et ønske fra udvalget om at få gentaget de øvrige elementer, vil jeg selvfølgelig gøre dette.

Regeringen er ligesom sidst enig i, at der de seneste år er sket en enorm udvikling på området. Det var også derfor, at jeg på energirådsmødet i december talte for, at Rådet burde tilslutte sig et mere ambitiøst EU-mål for vedvarende energi end 27 pct.

Jeg vil således gerne indledningsvis slå fast, at der ikke skal herske tvivl om, at regeringen vil arbejde for at trække målet for vedvarende energi i EU i en mere ambitiøs retning.

FO Derfor kan regeringen støtte et mere ambitiøst ve-mål end 27 pct. i 2030, såfremt der sikres en rimelig fordeling af målet og bred opbakning hertil i Rådet.

Regeringen vil arbejde for, at EU sætter et så højt fælles ve-mål som muligt, og at der sker en rimelig fordeling af opgaven med at nå målet EU-landene imellem. Regeringens tilgang hviler således overordnet på to principper.

For det første skal vi fastsætte et ambitiøst mål for vedvarende energi. Vi ønsker ikke at lægge os fast på et bestemt tal. Vi kan i princippet støtte et så højt mål, som der kan ska-

bes enighed om. Det er vigtigt for EU's grønne omstilling og for de mange danske virksomheder, som leverer grøn energiteknologi til hele Europa.

For det andet skal alle lande yde deres rimelige bidrag til at nå målet. Vi vil derfor sideløbende arbejde for, at der sikres en rimelig fordeling af ve-målet blandt EU-landene, så alle bidrager til indfrielsen af målet. I den forbindelse skal Danmark selvfølgelig også yde sit bidrag. Regeringen har allerede fastsat et meget ambitiøst nationalt mål om mindst 50 procent vedvarende energi i 2030. Det mener jeg er et rimeligt bidrag fra dansk side.

Jeg mener, at dette forhandlingsoplæg imødekommer den kritik, som blev udtrykt i Europaudvalget i december. Forhandlingsoplægget indeholder således det ønskede manøvrerum til, at Danmark kan tilslutte sig et mere ambitiøst mål for vedvarende energi i EU.

Samtidig skal vi huske på, at målet for vedvarende energi i EU ikke sætter begrænsninger for, hvor ambitiøse EU-landene ønsker at være nationalt. EU-landene kan sagtens være mere ambitiøse, end hvad EU's mål tilsiger. Det er også derfor, at regeringen nationalt har en målsætning om, at mindst 50 pct. af vores energiforbrug skal være dækket af vedvarende energi i 2030.

Kenneth Kristensen Berth meddelte, at Dansk Folkeparti fandt det nye forhandlingsoplæg mere rimeligt end det, ministeren forelagde i december 2017, og partiet kunne derfor støtte det.

Jens Joel blev bekymret over at høre ministeren sige, at regeringen "i princippet kan støtte et så højt mål, som der kan opnås enighed om". Er der nogen grund til at støtte noget "i princippet"? Sandheden var vel, at regeringen ikke støttede det. Hvorfor nævnte regeringen ikke et bestemt tal, som Danmarks nabolande havde gjort, eller hvorfor klargjorde regeringen i det mindste ikke, at regeringen ville gå op til så højt et tal, som den kunne få de andre EU-lande med på?

Martin Lidegaard kunne ikke undslå sig for at sidde med en følelse af at overvære et tilfælde af politisk skizofreni. Dagen før havde ministeren siddet og forhandlet om en ny energiaftale for Danmark, der også havde store slutmål 2030. Regeringen sagde med store armbevægelser, at Danmark skulle være en ambitiøs grøn ledarnation, og at man ville op på 50 pct. ve i 2030. Dagen efter kom ministeren så og bad om et mildest talt lunken mandat EU. Der var hverken klimapolitiske, energipolitiske eller økonomiske argumenter for ikke at forsøge at trække EU mod et højere ambitionsniveau: Ud over en positiv indvirkning på klimaet ville det gøre energien billigere for Danmark og medføre en større eksport til EU-landene. Det var også nogle helt andre signaler, ministeren kom med indenrigspolitisk. Man kom derfor til at spekulere på, om ministeren havde en dukkefører, der dirigerede rundt med ham, eller om der var en kommunikationsbrist et sted i regeringsapparatet.

Det Radikale Venstre ville foreslå, at regeringen gik så langt, som Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af Europa-Parlamentet var gået. Alle danske MEP'er med undtagelse af Dansk Folkeparti var enige om at støtte en ambitiøs vej. Når regeringspartierne kunne støtte det i Europa-Parlamentet, hvorfor så ikke i Ministerrådet? Eller ville regeringen nu ændre sin linje? Frankrig og Sverige havde i Ministerrådet forsøgt at presse resten af EU til højere målsætninger, men Danmark støttede ikke de to lande. Ville regeringen støtte Frankrig og Sverige næste gang?

Vindenergi og solenergi blev ved med at rasle ned i pris. Det, det kostede at investere i 27 pct. vedvarende energi for tre år siden, svarede nu til 30 pct. Man måtte forvente, at den teknologiske udvikling ville fortsætte, og at ønske 35 pct. var derfor inden for den samme økonomiske ramme, der har været hele tiden.

Rasmus Nordqvist påpegede, at principiel støtte til et mål, andre kan blive enige om er en meget anderledes forhandlingstilgang, end det aktivt at arbejde for et højt mål. Hvorfor havde regeringen tænkt sig bare sidde på bagsmækken og støtte de andre i stedet for aktivt at føre an?

Regeringen sammenkædede det samlede ve-mål med byrdefordelingen mellem landene, men skulle de to ting forhandles i samme ombæring? Ministeren sagde, at det var vigtigt, at Danmark ikke blev presset op over de 50 pct., men hvor lå det skæringspunkt i forhold til den aktuelle byrdefordeling? Hvor højt kunne Danmark gå op uden at skulle hæve sig over 50 pct.? Regeringen var vag i sammenligning med andre lande, der aktivt pressede på. Var regeringens holdning i virkeligheden, at den kan støtte hvad som helst, bare den ikke bliver presset til mere end de 50 pct., den havde lovet som minimum?

Søren Egge Rasmussen undrede sig over, at regeringen bad om så fattigt og fodslæbende et mandat. Ifølge forårets IRENA-rapport ville EU omkostningseffektivt kunne fordoble sin ve-andel fra 17 pct. i 2015 til 34 pct. i 2030, og at det også samfundsøkonomisk ville være en fordel for Danmark med et ve-mål på 58 pct. Hvorfor holdt regeringen så krampagtigt fast i det lavest mulige for Danmark? Blev den ikke påvirket af høringssvarne og de relevante aktører? Var det intern uenighed i regeringen, der gjorde, at den ikke aktivt kunne gå efter et mål, som ville medføre, at Danmark kom over 50 pct. i 2030?

Holger K. Nielsen mente også, at forhandlingsoplægget var alt for vagt og uforpligtende. Det var uforståeligt, når nu Danmark var en væsentlig aktør på området. Det var ikke alene af klimapolitisk, men også af eksportmæssig betydning for Danmark at få EU med på et højere ambitionsniveau.

Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyste, at da han på det seneste rådsmøde havde sagt, at Danmark ville arbejde aktivt for at nå et mål over 27 pct. og aktivt arbejde for 30 pct., havde kollegerne i Rådet udvist stor overraskelse – bortset fra Frankrig, Portugal og Sverige, der ville gerne støtte det. Det understregede forskellen på diskussionen i udvalget og møder i Rådet.

Han understregede, at regeringen arbejdede aktivt for et ambitiøst ve-mål på et godt stykke over 30 pct. i 2030. Det afgørende var, om både EU samlet set og de enkelte lande efterfølgende ville være i stand til at indfri løfterne. Regeringens mål for Danmark var mindst 50 pct. i 2030, måske over, men det afhang dels af energiforhandlingerne, dels af teknologiudviklingen.

Vurderingen var, at forhandlingerne ville ende med et ve-mål på et stykke over 30 pct. Det var endda muligt at nærme sig 35 pct. Byrdefordelingen mellem landene skulle til gengæld være rimelig. EU-målet var et samlet mål. Kommissionen kunne i anden omgang spørge, hvordan landene hver især havde tænkt sig at leve op til målet. Derfor skulle Danmark ikke over 50 pct.

Til Martin Lidegaard sagde han, at ikke var skizofren, men tværtimod stolt over regeringens energjudspil, og han tog til rådsmødet med en god følelse af et mandat, der sikrede, at man kunne lægge en ambitiøs linje, og at regeringen på selve mødet og i de forhandlinger, der ledte op til det, kunne lægge et massivt pres på de andre lande for at trække EU i den rigtige retning.

Han delte Martin Lidegaards og Jens Joels betragtninger om, at Danmark har massive erhvervsmæssige interesser i et højt ve-mål. Det var glædeligt, at et bredt flertal i Folketinget var enige i, at energipolitik også er et redskab til at sikre vækst, arbejdspladser og udvikling i Danmark. Hvis det skulle lykkes at nå et højt mål, ville det være godt, og regeringen ville støtte det. Som minister havde han ingen dukkefører, men var medlem af en regering, der talte med én stemme. I denne sag var det en god, stærk stemme.

På et åbent udvalgsmøde kunne han ikke nævne landenavne, men han kunne oplyse, at en EU i denne sag delte sig i tre større grupper lande: en gruppe ville fastholde 27 pct., en anden ville arbejde for et højere mål på 30, mens en tredje række lande var endnu mere ambitiøse.

Han var stolt af, at Venstres MEP førte en offensiv grøn politik, og det var godt, at Europa-Parlamentet trak i den retning. Hvis han var MEP, ville han også stemme for et mål på 35 pct.

Til Rasmus Nordqvist sagde han, at forhandlingerne om et samlet mål og byrdefordelingen foregik parallelt, hver for sig. Det var derfor usikkert, om en aftale kunne laves i juni.

Svaret til Søren Egge Rasmussen lød, at det var opløftende at læse IRENA's rapport, som viste, at selv høje målsætninger var omkostningseffektive. Derfor støttede regeringen også et nationalt mål på mindst 50 pct. i 2030. Ingen vidste, hvad teknologiudviklingen i 2020'erne ville bringe, men forhåbentlig ville den grønne energi blive endnu billigere. Det var ikke sikkert, at det var sidste gang, EU skulle diskutere 30-procentsmålsætningen, og man kunne måske nå højere op end 30 pct. denne gang.

Han mindede om energiaftalen i 2012, hvor fremskrivningerne sagde, at man i 2020 ville kunne nå lige op på den anden side af 30 pct. ve. Men teknologiudviklingen havde betydte, at det nu så ud til 34-35 pct. Ifølge IRENA's nye rapport ville den udvikling fremover gå endnu hurtigere. Alle partier delte heldigvis den opfattelse, at hele verden skal med på den grønne omstilling, men forudsætningen er, at den kan finansieres. Derfor var det også skørt, når nogle rapporter konkluderede, at klimamålene kun kan nås uden nogen vækst i samfundet. Tværtimod skulle væksten bidrage til finansieringen af den grønne omstilling.

Til Holger K. Nielsen sagde han, at forhandlingsoplægget ville placere Danmark i en stærk position. Men man skulle være opmærksom på, at tallene var forbundet med en vis usikkerhed, og man skal passe på med at love noget ved bordet, som man ikke kan holde senere. På grundlag af danske beregninger kunne regeringen derfor støtte et mål på omkring 35 pct.

Jens Joel spurgte, hvilken af de tre nævnte grupper lande Danmark placerede sig i.

Han undrede sig desuden over, at ministeren ville have ment noget andet som MEP end som minister. Udvalget var samlet i dag for at få at vide, hvad ministeren mente som minister. Ministeren havde åbenbart sat sig for at møde udvalget i dag med en lovprisning af det at have høje ambitioner, men havde ikke tænkt sig at sætte tal på de ambitioner. Hans parti havde netop farvet sit logo grønt og kørt den store kampagnemaskine i gang for at overbevise folk om, at regeringen ville den grønne omstilling. Regeringsgrundlaget sagde minimum 50 pct. vedvarende energi i 2030. Når det så blev alvor, og regeringen skulle tage stilling i EU, ville den tilsyneladende have maximum 50 pct. Kunne ministeren bekræfte, at regeringen arbejder for ikke at komme over 50 pct., for det havde ministeren lige sagt i sin besvarelse, og det var det afgørende punkt.

Rasmus Nordqvist henviste til, at regeringen ifølge forhandlingsoplægget ville "støtte et mere ambitiøst ve-mål end 27 pct. i 2030, såfremt der sikres en rimelig fordeling af målet og bred opbakning hertil i Rådet". Men nu lod ministeren til at have ændret det, for lige før sagde han, at han ville arbejde aktivt for et mere ambitiøst mål. Arbejde aktivt er noget andet end støtte. Nu begyndte det at ligne noget. Hvilket mandat skulle udvalget tage stilling til?

Ministeren sagde, at det samlede mål og byrdefordelingen blev forhandlet parallelt. Men betød det, at man ikke ville blive enige om et ve-mål i Rådet, før man hundrede procent havde fordelingen på plads?

Det kunne være godt for Danmark at have nogle allierede. Hvis Rådet og Kommissionen ikke er så ambitiøse som Danmark, hvorfor allierede Danmark sig så ikke med Europa-Parlamentet og arbejdede ad den vej?

Søren Egge Rasmussen mente, at regeringens linje virkede diffus. Hvis den kunne støtte et mål på et stykke over 30, måske endda 35 pct. i EU, ville det med den nuværende

fordeling medføre, at Danmark ville komme op på 58 pct. i 2030. Ville regeringen så være imod den fordeling? Hvad mente regeringen med sin formulering "en rimelig fordeling af målet" i forhandlingsoplægget? IRENA-rapporten havde konkluderet, at 58 pct. kunne være økonomisk fordelagtigt for Danmark, så hvorfor strittede regeringen imod et højere mål?

Martin Lidegaard understregede, at han ikke havde kaldt ministeren andet end skizofren i politisk forstand og i den aktuelle sag. Ministerens svar var ikke mindre skizofrent, for det var da forvirrende, at han mente to forskellige ting som MEP og som minister. Regeringen havde herudover ingen grund til at være uenig med sine partifæller i Europa-Parlamentet.

Først lod det til, at Danmark havde placeret sig i gruppen af halvambitiøse lande, der ville gå op til 30 pct. Men nu havde ministeren på udvalgs mødet pludselig givet mundtligt tilsagn om at ville arbejde for 35 pct. Det var et andet forhandlingsoplæg end det skriftlige. Det Radikale Venstre havde egentlig tænkt sig at ytre sig imod forhandlingsoplægget, men hvis ministeren nu ændrede retning, så kunne partiet godt være med alligevel.

Han gav ministeren ret i, at der skal være en sammenhæng mellem det, man lover i EU, og det, man leverer hjemme. Et bredt energiforlig forudsatte et højere VE-mål i 2030, så regeringen kunne med sindsro begive sig ud på en galej, hvor Danmark lå højere end 50 pct.

Ministeren havde mange gode betragtninger om teknologiudviklingen, men pointen var, at udviklingen ikke kommer af sig selv. Danmark havde netop ene land kunnet reducere prisen på havvind med 60 pct. på 3 år på grund af en politik, der havde presset denne teknologiudvikling igennem. EU har meget større muskler end Danmark, og det havde derfor et kæmpe perspektiv, hvis man kunne presse energipriserne endnu længere ned i fællesskab med ambitiøse mål. Målene var ikke bare fiksfakserier og leg, men havde betydning for, hvor hurtigt – og hvor billigt – klimaproblemerne kan blive løst.

Holger K. Nielsen fandt det mærkværdigt, at ministeren på den ene side gav udtryk for at ville være ambitiøs og på den anden side tilsyneladende havde lavet en aftale med Dansk Folkeparti, som trak i den stik modsatte retning, for at sikre sig et mandat – for det var vel sådan, man måtte forstå Kenneth Kristensens Berths udmelding. Hvorfor ville ministeren ikke have et bredere mandat ved at placere sig i den ambitiøse gruppe? I ministerens svar lød det pludselig, som om Danmark alligevel var blandt de mere ambitiøse. Det ændrede forudsætningerne for, om partierne skulle være for eller imod.

Energi-, forsynings- og klimaministeren afviste, at han er politisk skizofren, men man havde lov at blive klogere. I december, da han fik det midlertidige mandat, lå Danmark i den gruppe lande, der ville gå op til 30 pct. Siden var der sket en forandring: Nye beregninger viste, at Danmark kunne holde sig inden for 50 pct., selv om EU nåede et samlet mål på over 30 pct., endda 35 pct., i 2030. På rådsmødet kunne han på den betingelse støtte et samlet mål på over 30 pct. Det var glædeligt med denne nye formel, for det var

vigtigt, at målene både var ambitiøse og realiserbare. Dansk Folkeparti skulle takkes for at have meldt sig ind i kampen som et ansvarligt parti. Oppositionen var mere interesseret i talgymnastik, men det vigtige var, at retningen var rigtig.

Han svarede Søren Egge Rasmussen, at det sandsynligvis ikke ville blive nødvendigt for Danmark at hæve ve-andelen til 58 pct., hvis EU når et samlet mål på 35 pct. Der var dog en vis usikkerhed, for processen er sådan, at man først udarbejder beregninger på landebasis, hvorefter der foregår forhandlinger op til og på selve rådsmødet – både om det samlede mål og om fordelingen mellem landene.

Til Martin Lidegaard sagde han, at nogle ønskede at fremstille regeringens linje som mindre grøn, men skulle Folketingets fyrrårig ambition om en grøn politik lykkes, ville det kræve et godt samarbejde med Europa-Parlamentet, som er den folkevalgte institution i EU. Det var godt, at nogle folkevalgte trak i en mere ambitiøs retning. Landene havde omvendt et ansvar for at implementere målene derhjemme, så det nyttede ikke noget bare at tænke på et tal. Men han ville gerne strække sig til at sige på rådsmødet, at landene burde komme Europa-Parlamentet i møde.

Jens Joel mente, at ministeren kunne have sparet sig selv for mange krumspring, hvis han fra begyndelsen havde meldt entydigt ud. Nu skulle man forestille sig et rådsmøde, hvor Danmark åbenbart havde tænkt sig at sige med klar og fyndig røst, at et ambitiøst mål er vigtigt for klimaet, for erhvervsudviklingen og for arbejdspladserne, og at Danmark er villig til at gå længere end sidst, fordi regeringen har opdaget, at Danmark ikke behøver ændre noget derhjemme i den forbindelse. Det var ikke noget argument, de andre lande ville tage for gode varer. Havde regeringen faktisk en ambition om, at EU skulle i front? Eller var alt godt, så længe Danmark ikke skulle lave noget om? Det kunne man vist kalde en gratis omgang.

Ministeren sagde dog meget andet, som lød godt og klogt, og regeringen var åbenbart på et heftigt skred i progressiv retning. Det lød som om, at der var kommet nye tal siden mødet i Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget for 2 dage siden. Hvis det gik så stærkt, kunne man måske vente 2 dage til og få alle partier med. Var ministeren villig til på den baggrund at ændre i forhandlingsoplægget?

Formanden mindede om, at mandater gives ud fra ministerens talte ord. Det, ministeren nu sagde, var dermed forhandlingsoplægget. Der skulle ikke ændres i den skriftlige del.

Rasmus Nordqvist indvendte, at ministeren vekslede mellem at prise sit forhandlingsoplæg og udtale, at han ville meget mere end det, der stod i det. Først skulle Dansk Folkeparti takkes, men så skulle Parlamentet støttes. Hvilke mundtlige dele skulle udvalget læne sig op ad?

Ministeren sagde, at forhandlingerne om EU-mål og byrdefordeling foregik parallelt, men også, at regeringen ikke ville gå over 50 pct. for Danmarks vedkommende. Skulle man forstå det sådan, at landene ikke kunne nå til enighed om et fælles mål, fordi Danmark

først skulle vente og se, hvad byrdefordelingen ville blive? Eller hvordan var rækkefølgen? Man måtte forstå, at regeringen ikke kunne støtte målsætningen, før fordelingen var på plads.

Martin Lidegaard bad ministeren gøre det klart, at Danmark ville lægge sig i den ambitiøse gruppe af lande, der ville arbejde for et mål op til 35 pct. Hvis det kunne stå klart og uden forbehold, havde ministeren Det Radikale Venstres støtte til forhandlingsoplægget.

Søren Egge Rasmussen forstod det sådan, at ministeren nu kunne omformulere forhandlingsoplægget, sådan at der ville stå "Regeringen kan støtte et mere ambitiøst ve-mål end 27 pct. i 2030, gerne helt op til 35 pct., såfremt der sikres en rimelig fordeling af målet via en ny formel, som ikke pålægger Danmark mere vedvarende energi end 50 pct.". For det var det, ministeren sagde. Men Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget havde ikke hørt om den formel 2 dage tidligere. Kunne ministeren præcisere, om det var en ny formel, der lå til grund?

Sagen var alvorlig, fordi den havde konsekvenser for EU's rolle som forhandler på de kommende klimatopmøder. Det var afgørende, at EU kunne vise resten af verden, at man kan efterleve Parisaftalen og omstille til vedvarende energi.

Energi-, forsynings- og klimaministeren understregede, at der var ikke var tale om at ændre i mandatet. Der var nuancer til forskel. Regeringen arbejdede for to ting: et højt mål og en rimelig fordeling mellem landene. En rimelig fordeling var, at Danmark kunne påtage sig et mål helt op til 35 pct., såfremt det betød, at Danmarks andel ikke kommer over 50 pct. Den lille uenighed bestod altså i, at regeringen havde det forbehold. Det var samtidig regeringens vurdering, at der var ringe sandsynlighed for, at kompromiset ville ende på 35 pct.

Til Rasmus Nordqvist sagde han, at forhandlingerne foregik parallelt, omtrent som når man køber en ny bil. Man kan forelske sig i en bestemt bil, men prisen skal være i orden. Inden regeringen påtager sig et ve-mål omkring forhandlingsbordet i EU, skal den på samme måde være sikker på, at aftalen kan holdes og regningen kan betales. Det var værd at notere sig, at aftalen ikke ville forhindre de enkelte lande i at nå højere mål.

Martin Lidegaard forstod, at regeringen og oppositionen var enige om, at det var i Danmarks entydige interesse at få ve-målet så højt op som muligt, og at Danmark bør ligge i den gruppe af lande, der kæmper for 35 pct. i 2030. Forskellen var, at regeringen samtidig ønskede at lægge den snubletråd ud for sig selv at ønske et lavere mål, hvis Danmark i fordelingsforhandlingerne skulle komme op på 51 pct. Det var nok en hypotetisk betragtning, og det var forhandlingsmæssigt et vanvittigt sted at stille sig på Danmarks vegne. Ministeren var i forvejen på en vanskelig opgave, og det var glædeligt, at ministeren ville kæmpe, men at tage sådanne forbehold, når man gerne vil kæmpe den grønne sag, gav ikke mening. Derfor kunne Det Radikale Venstre ikke støtte forhandlingsoplægget.

Jens Joel mente, at man ikke bliver en stærk stemme på det ambitiøse hold, hvis man ikke selv får lektier for. Det ville klæde ministeren at sige, at regeringsgrundlagets ambition om mindst 50 pct. vedvarende energi i 2030 nu var ændret til en ambition om højst 50 pct. På den måde kunne Danmark ikke bevare sin styrkeposition, og det var ærgerligt både for klimaet og for dansk erhvervsliv. Socialdemokratiet kunne derfor ikke støtte forhandlingsoplægget.

Energi-, forsynings- og klimaministeren gjorde det klart, at regeringsgrundlaget havde en ambition om mindst 50 pct. på grund af forventninger om, at teknologiudviklingen i de kommende år ville gøre det muligt at nå over 50 pct.

Rasmus Nordqvist mente, at forhandlingsoplægget både var uklart og udtryk for en zigzagkurs. Alternativet kunne derfor ikke støtte forhandlingsoplægget.

Holger K. Nielsen meddelte, at Socialistisk Folkeparti ikke kunne støtte forhandlingsoplægget.

Søren Egge Rasmussen meddelte, at Enhedslisten ikke kunne støtte forhandlingsoplægget.

Han bad ministeren arbejde for, at elektricitet fra vedvarende energi fortsat ville tælle som bæredygtigt brændsel i transportsektoren fra 2020 til 2030. Europa-Parlamentet havde udtrykt ønske om det samme.

Energi-, forsynings- og klimaministeren var enig med Søren Egge Rasmussen, og den holdning indgik i regeringens udspil.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Socialdemokratiet, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

FO Punkt 5. Forslag om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation

– Tidlig forelæggelse

KOM (2016) 0590

KOM (2016) 0590 – bilag 5 (sammenfatning)

EUU alm. del (17) – bilag 89 (notat om revisionen af det centrale

EU-regelsæt på teleområdet og et muligt nyt teleforlig)

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (17) – bilag 70 (udvalgsmødereferat side 80 FO, forhandlingsoplæg forelagt 6/10-17)

Energi-, forsynings- og klimaministeren: Jeg forelagde i oktober sidste år revisionen af forslaget om et europæisk kodeks for elektronisk kommunikation til forhandlingsoplæg. Europa-Parlamentet har imidlertid i løbet af forhandlingerne med Rådet fremlagt to forslag, som ikke var en del af Kommissionens oprindelige forslag. Der er tale om mobilvarslings og udlandstelefonier. De to forslag indgik således heller ikke i forhandlingsoplægget fra oktober. Jeg forelægger derfor i dag et supplerende forhandlingsoplæg, der angår disse emner.

Europa-Parlamentet har, for så vidt angår udlandstelefonier, foreslået at regulere prisen for, hvad det må koste slutbrugerne at ringe eller sende beskeder til et andet EU-land. Udlandstelefonier er ikke en del af roamingreguleringen, og forbrugerpriserne er således i dag ikke reguleret på EU-niveau.

Alle partier i Folketinget har i forbindelse med forhandlingerne om et nyt teleforlig signalet, at de tilslutter sig grundprincippet om, at dansk telepolitik er markedsbaseret. Prisregulering er set i det lys et meget indgribende værktøj, som man skal være varsom med at bruge. Det gælder især, hvis slutbrugerne allerede har adgang til gode alternativer i form af målrettede produkter.

Som forbruger har man i dag f.eks. mulighed for at vælge et abonnement, hvor opkald til udlandet er inkluderet. Derudover er der en række internetbaserede tjenester, som giver adgang til gratis eller meget billige opkald til udlandet. Dertil kommer, at der ikke er udarbejdet en konsekvensanalyse af forslaget om udlandstelefonier. Det gør det vanskeligt specifikt at vurdere de konsekvenser, som forslaget eventuelt har.

Generelt har forslaget gavnlige effekter for forbrugerne i form af lavere priser, men der kan også være afledte negative effekter i form af højere priser på abonnementer. Vi kan dermed ende i en situation, hvor vi alle får en højere telefonregning, mens de, som får glæde af indgrebet, allerede i dag har billige alternativer. Det var ikke helt på samme måde tilfældet, da vi indførte roamingreguleringen. Der var der ikke så mange tilsvarende nemme og billige alternativer.

I første omgang håber jeg derfor, at der kan findes opbakning til en løsning, der styrker forbrugeroplysningen, men som ikke indfører byrdefulde regler om prisregulering. Vi skal

med kodeksforslaget i stedet skabe nogle attraktive rammevilkår, så der bliver investeret endnu mere i udrulning af bredbånd.

FO Hvis forhandlingerne om det samlede kodeksforslag alligevel skulle udvikle sig i retning af prisregulering, vil regeringen arbejde for, at dette sker på en måde, der ikke pålægger teleudbydere unødige byrder.

Parlamentet har derudover foreslået, at medlemslandene skal sikre, at der indføres såkaldte mobilvarslingsystemer i medlemslandene. Formålet er, at myndighederne skal kunne advare civilbefolkningen i et afgrænset geografisk område direkte på mobiltelefonen om igangværende eller nært forestående nødsituationer eller katastrofer. Det er dog vurderingen, at medlemslandene ikke EU-retligt kan forpligtes til at indføre nationale mobilvarslingsystemer, da det henhører under EU-landenes kompetence.

FO Regeringen hilser Parlamentets fokus på mobilvarsling velkomment, men finder, at det skal være frivilligt for EU-landene, om de vil indføre mobilvarsling. Hvis man som land vælger at indføre mobilvarsling, er det samtidig vigtigt, at der på EU-niveau sikres mest mulig fleksibilitet i forhold til teknologivalg.

Rasmus Nordqvist spurgte, om Rådet arbejdede videre med Europa-Parlamentets ønske om, at teleudbydere skulle forpligtes til at sikre, at deres offentligt tilgængelige kommunikationstjenester og net er fuldt krypterede. Og hvad var regeringens holdning?

Peter Hummelgaard Thomsen spurgte, om det var udtryk for en antagelse, når regeringen skrev, at forslaget om udlandstelefoner kunne få negativ indvirkning på teleselskabernes investeringsniveau og medføre stigende abonnementspriser. Eller var der lavet konsekvensberegninger? Socialdemokratiet støttede store dele af forhandlingsoplægget, men det var vigtigt for partiet, at det ikke blev dyrere for forbrugerne. Hvorfor ville regeringen kun "arbejde for", og ikke "lægge vægt på" eller endda "lægge afgørende vægt på", at teleudbydere ikke blev pålagt unødige byrder?

Kenneth Kristensen Berth mente, at forslaget fra Europa-Parlamentet om nationale mobilvarslingsystemer i sig selv kunne være udmærket, men Dansk Folkeparti kunne ikke gå med til at forpligte landene til noget, som EU-retligt henhører under landenes egne kompetencer. Hvis det viste sig fornuftigt, skulle landene nok selv finde ud af at indføre systemerne. Forslaget om udlandstelefoner var absurd og kunne bringe én i tvivl om, hvorvidt Berlinmuren faktisk var faldet, eftersom det viste, at nogle stadig var tiltrukket af kommandoøkonomi. Regeringen udtaler sig i det hele taget for blødt, men selv med en skærpet tone var der noget grundlæggende galt med begge forslag, og Dansk Folkeparti kunne derfor ikke støtte dem.

Energi-, forsynings- og klimaministeren mindede om, at han allerede havde lovet at oversende et skriftligt svar til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget, hvor Rasmus Nordqvist havde stillet det samme spørgsmål om Europa-Parlamentets ønske om fuld kryptering, det såkaldte end-to-end. Ministeren kunne dog med det samme sige, at den

del af kodeksforslaget, der vedrører kryptering, var dækket af det mandat, han fik i oktober, og dermed ikke indgik i dagens to supplerende forhandlingsoplæg. Det var for tidligt at sige, hvordan forhandlingerne ville ende, men Rådet delte ikke Europa-Parlamentets holdning. Regeringen mente ligesom en række andre lande, at en forpligtelse om fuld kryptering ikke ville være teknisk mulig at gennemføre. Et flertal af medlemslandene ønskede i stedet, at kryptering skal finde sted i nødvendigt omfang.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde han, at der ikke på EU-niveau var foretaget en konsekvensberegning af forslaget, selv om regeringen havde presset på, for at det skete. Det var afgørende for regeringen, at selskaberne ikke ville blive pålagt unødige byrder, for så opstod der en risiko for, at der var andre ting, teleselskaberne ikke kunne løse, herunder bedre mobildækning og mere bredbånd, som der lige var blevet indgået forlig om. Formuleringen "arbejde for" skyldtes, at de to forslag var en del af en samlet pakke med en lang række andre elementer end de to forslag.

Svaret til Kenneth Kristensen Berth Lød, at Dansk Folkepartis synspunkter på området var velkendte. Regeringen fandt det til gengæld fornuftigt, at der er en vis EU-regulering på teleområdet. Hermed havde man bl.a. fået aftalen om roamingpriser, som gør det muligt at bruge sin mobiltelefon i hele EU uden at komme hjem med store uventede regninger.

Hans fornemmelse var, at forhandlingerne trak i en god retning, og at unødige byrder for teleselskaberne kunne undgås. Skulle det modsatte vise sig, ville regeringen arbejde for, at omkostningerne blev så lave som muligt.

Rasmus Nordqvist meddelte, at Alternativet kunne støtte forhandlingsoplægget, fordi forslagene var en del af en større pakke, og det er fornuftigt med samarbejde på teleområdet. Han ville dog gerne udtrykke støtte til Europa-Parlamentets holdning om fuld kryptering og opfordrede ministeren til at genoverveje regeringens position. Det var vigtigt at sikre EU-borgernes privatliv, også når de kommunikerer med hinanden.

Peter Hummelgaard Thomsen vurderede, at alle medlemmer af udvalget mente, at de udfyldte en væsentlig parlamentarisk funktion. Udvalgets muligheder er dog begrænsede – medlemmerne kan stemme for eller imod og bede regeringen overveje tre typer af formuleringer, alt efter hvor vigtig situationen er. Regeringen ville kun "arbejde for", at teleselskaberne ikke måtte pålægges unødige byrder og forbrugerne højere priser, men det er den blødeste formulering. Var det korrekt forstået, at det ikke var så væsentligt for regeringen, at det kunne skille den fra de øvrige medlemslande i forhandlingerne?

Energi-, forsynings- og klimaministeren svarede Rasmus Nordqvist, at han ikke kunne tilføje yderligere til diskussionen om fuld kryptering, da det hørte under Forsvarsministerets ressort. Spørgsmål herom måtte derfor rettes til forsvarsministeren.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde han, at enhver minister havde stor respekt for Europaudvalget og formentlig følte, at en forelæggelse var en form for eksamen. Han havde stor respekt for de meldinger, der var blevet givet, og han var optaget af at få så

bred opbakning bag mandaterne som muligt. Hvis Socialdemokratiet var meget optaget af at undgå unødige omkostninger, ville han godt omformulere fra "arbejde for" til "lægge vægt på".

Peter Hummelgaard Thomsen kvitterede for ministerens imødekommenhed og meddelte, at Socialdemokratiet med den nævnte rettelse bakkede op om det samlede mandat.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det. Enhedslisten var ikke til stede, men havde på forhånd meddelt, at de ikke kunne støtte forhandlingsoplægget.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3617 (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 22.- 23. maj 2018

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

Undervisningsministeren mindede om, at rådshenstillingerne og rådskonklusionerne ikke var bindende, men ville blive fremsat med henblik på en fælles forståelse af, i hvilken retning EU-landene bør arbejde.

1. Rådshenstilling om nøglekompetencer for livslang læring

– *Vedtagelse*

KOM (2018) 0024

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Undervisningsministeren: Der er tale om en revision af rådshenstillingen fra 2006. Rådshenstillingen beskriver otte såkaldte nøglekompetencer, som er det sæt af kompetencer, man på EU-plan er blevet enige om er centrale i forhold til beskæftigelse og for at være en ansvarlig medborger. Kompetencerne omfatter både specifikke og tværgående kompetencer, der anses som lige vigtige og gensidigt overlappende.

Revisionen skyldes, at den digitale og teknologiske udvikling jo er gået meget stærkt siden 2006, så disse elementer trængte til opdatering. Der er også lagt forøget vægt på entreprenørskabskompetence og medborgerskab samt personlige og sociale kompetencer.

Formålet er at skabe en fælles forståelse blandt EU-landene om, hvad der er de væsentligste kompetencer, men det er selvfølgelig op til landene selv, hvordan de vil anvende referencerammen.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådshenstillingen, da vi er enige i behovet for opdatering af den gamle referenceramme, så den i højere grad afspejler den digitale og teknologiske udvikling og behovet for at tilegne sig nye kompetencer.

Rasmus Nordqvist savnede innovation og kreativitet blandt nøglekompetencerne. Måske var det et spørgsmål om, hvordan man oversætter begreberne? I Danmark gør man meget ud af at give børn de to kompetencer, og de er afgørende for udviklingen af fremtidens industri og arbejdsmarked. Kunne ministeren tale for, at innovation og kreativitet blev inkluderet på listen?

Undervisningsministeren fandt det vigtigt at hæfte sig ved, at den skandinaviske skoletradition er anderledes og anvender andre pædagogiske greb. I Danmark smed Grundtvig for over 150 år siden katekismen lidt hen i hjørnet for i højere grad at dyrke fortællingen, samtalen med eleverne og anerkendelsen af elevernes ret til at deltage aktivt i undervisningen. Skandinaverne er så heldige, at innovation og kreativitet er iboende i den nordiske pædagogik. Der er tale om to mangfoldige begreber, som rummer faglighed, selv-

stændighed, vedholdenhed og økonomisk forståelse i en pakke, som ruster eleverne til som borgere f.eks. at stifte en forening eller starte en virksomhed. Undervisningen foregår på nogle andre præmisser i Danmark og de andre nordiske lande, og derfor svarer nøglekompetencerne ikke altid til hinanden i forholdet 1:1. På samme måde er anbefalinger fra OECD til ændring af undervisningssystemerne ofte møntet på de angelsaksiske skolesystemer, og de kan ikke altid meningsfyldt anvendes i Danmark.

2. Rådshenstilling om fremme af fælles værdier, inklusive uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

– Vedtagelse

KOM (2018) 0023

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (samlenotat side 10)

Undervisningsministeren: Andet punkt er vedtagelsen af en rådshenstilling om fremme af fælles værdier, inklusive uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen. Det er en udløber af Pariserklæringen fra 2015 om fremme af medborgerskab og de fælles værdier om frihed, tolerance og ikkediskrimination gennem uddannelse.

Det er jo et emne, vi har været omkring før, som handler om, at vi skal modvirke marginalisering og ekstremisme hos unge i Europa. Det skal vi gøre ved at sikre, at alle børn og unge har kendskab til de fælles demokratiske værdier, som de europæiske samfund bygger på. Samtidig henstilles det til medlemsstaterne, at de sikrer, at skoleeleverne lærer om baggrunden for det europæiske samarbejde og mangfoldigheden i de europæiske lande.

I Danmark sker dette allerede inden for undervisningen i samfundsfag og historie, og indholdet af rådshenstillingen ligger overordnet set også i forlængelse af folkeskolens formålsparagraf. Samtidig har vi jo også en lang tradition for skolebestyrelser og elevråd, der fremmer den aktive deltagelse af lærere, elever og forældre i skolens ledelse.

Vi støtter derfor vedtagelsen af rådshenstillingen.

Kenneth Kristensen Berth mente, at EU med rådshenstillingen lagde op til indoktrinering ved at ville "fremme fælles værdier" og "den europæiske dimension i undervisningen". Det handlede om at skabe en forestilling om, at EU er noget naturgivent, og det burde man være kritisk over for. Hvad mente man med formuleringen "tilskynde til en forståelse af den europæiske sammenhæng, den fælles arv, de fælles værdier og en bevidsthed om den sociale, kulturelle og historiske enhed og mangfoldighed i EU's medlemsstater", og hvordan skulle en sådan tilskyndelse konkret afspejle sig i undervisningen?

Han spurgte desuden, hvordan ministeren forestillede sig, at man skulle fejre en årlig EU-dag i læringsmiljøerne? Skulle man f.eks. afspille Beethovens "Ode til glæden" ude foran gymnasierne, eller hvad havde rådshenstillingens forfattere tænkt? Og hvordan tænkte ministeren, at man skulle udfolde det?

Undervisningsministeren svarede, at der sikkert var skrevet mange hylde meter om, hvad europæiske værdier er. Hun kunne som nogle af de vigtigste nævne frihedsrettigheder, ytringsfrihed og religionsfrihed; individets ukrænkelighed og værdighed, altså at ethvert menneske har et værd i sig selv; at demokrati ikke bare er flertalsstyre, men bæres af borgerne; at politisk vedtagne love står over religiøse regler; samt respekt for vi-

denskaben og videnskabelige fakta. De værdier kolliderer undertiden med opfattelser uden for Europa, og det var dem, hun selv nævnte over for børn og unge samt i drøftelser med kolleger fra andre lande.

Om fejring af EU-dagen svarede hun, at det var frivilligt at deltage, og man kunne vælge at prioritere noget andet lokalt. De danske skoler valgte at afholde meget forskelligartede aktiviteter, og det var fint med denne mangfoldighed.

3. Rådskonklusioner om at arbejde hen mod en vision for et europæisk uddannelsesområde

– Vedtagelse

KOM (2017) 0673

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (samlenotat side 15)

EUU alm. del (17) – bilag 426 (udvalgsmødereferat side 589,

senest behandlet i EUU 9/2-18)

Undervisningsministeren: Tredje punkt er vedtagelsen af et sæt rådskonklusioner, der skal angive nogle pejlemærker for det videre arbejde med uddannelseselementerne i Det Europæiske Råds konklusioner fra december 2017 og for den videre konkretisering af en vision for et såkaldt europæisk uddannelsesområde.

Med det europæiske uddannelsesområde menes et europæisk samarbejde på uddannelsesområdet, der bygger på principper som at styrke mobilitet, gensidig anerkendelse og stærke sprogkunderskaber i Europa.

Regeringen er positiv over for initiativer, der kan styrke uddannelsesmobiliteten og sprog-læringen i Europa samt styrke de europæiske universiteters internationale konkurrenceevne. Regeringen lægger samtidig vægt på, at rådskonklusionerne ikke foregriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, hvad der mentes med "etableringen af europæiske universiteter bestående af fleksible, ubureaukratiske, inklusive, åbne og gennemsigtige nedefra og op-netværk, der er geografisk og socialt inkluderende." Det lød bare som en opremsning af intetsigende tillægsord.

Undervisningsministeren forklarede, at formålet var at skabe et tættere samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Europa. Samarbejdet kunne konkret bestå i fælles uddannelsesprogrammer, øget udveksling af studerende, undervisere og studerende samt et tættere samarbejde om forskningsprojekter.

Hun havde selv taget initiativ til et bilateralt samarbejde med flere EU-lande, senest med Frankrig, med det formål at få flere børn og unge til at lære fransk og tysk. Regeringen ville gerne styrke de sprog, som havde oplevet et styrtdyk for både på gymnasie- og folkeskoleområdet. Det største tab ved det var ikke merkantilt, men kulturelt. Hvis der ikke i et land er en vis andel af borgerne, som kan læse franske og tyske tekster på original-sprogene, gør det simpelthen nationen dummere.

4. Universiteters potentiale til at skabe regional vækst samt fremme af entreprenørskab og innovation

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (samlenotat side 19)

Undervisningsministeren: Som sidste punkt på uddannelsesdelen skal vi have en politisk drøftelse om de videregående uddannelsesinstitutioners potentiale til at skabe regional vækst.

Formålet med drøftelsen er at udveksle synspunkter om, hvordan styrkelsen af partnerskaber mellem videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet kan bidrage til at skabe stærkere regioner, skabe regional vækst og mindske regionale forskelle.

Her vil vi fra dansk side bl.a. fremhæve de konkrete initiativer, regeringen har taget for at styrke uddannelsesmulighederne uden for de store byer, der skal medvirke til at forbedre erhvervslivets adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Ungdom

5. Rådskonklusioner om unges rolle i opbygningen af et sikkert, sammenhængende og harmonisk samfund i Europa

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (samlenotat side 21)

Undervisningsministeren: Medlemsstaterne opfordres til at styrke indsatserne for, at unge deltager aktivt i processen med at sikre social inklusion. Det samme gælder bestræbelserne for at modvirke de tendenser til radikaliserings og marginalisering, som vi ser blandt nogle unge.

Unge yder ikke mindst gennem deres frivillige arbejde en stor indsats både i foreningslivet og på egen hånd. Det er med til at styrke sammenhængskraften i vores samfund. Det skal vi blive ved med at bakke op om.

Vi støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne fra dansk side.

6. Rådskonklusioner om unges rolle i processen med at imødegå de demografiske udfordringer inden for EU

– Vedtagelse

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (sammenotat side 23)

Undervisningsministeren: Som vi før har talt om her i udvalget, går indsatsen på europæisk plan primært ud på at understøtte medlemslandenes egne initiativer på det ungdomspolitiske område, da der er tale om et nationalt kompetenceområde.

Medlemsstaterne opfordres derfor til at fortsætte arbejdet med at styrke unges forståelse af aktivt medborgerskab, solidaritet med andre, respekt for menneskerettigheder og kulturel forskellighed i Unionen. Det kan vi kun være enige i.

Vi støtter derfor også vedtagelsen af disse rådskonklusioner.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at debatterne om EU's ungdomspolitik som regel virker besynderlige, fordi ungdomspolitik egentlig ikke vedrører EU. Undtagelsesvis var der dog her noget sjovt at læse. Emnet var demografiske udfordringer, men der stod intet om at få flere børn, som ellers var det mest oplagte, unge selv kunne gøre for at vende den negative udvikling. Der var sikkert heller ingen, som turde sige det.

Rasmus Nordqvist påpegede, at en del lande har problemer med intern migration. På grund af den frie bevægelighed flytter folk sig for at få arbejde, og det er for nogle landes vedkommende de mest veluddannede og de unge generationer, der forsvinder ud af landet. Problemet skulle tages alvorligt i fællesskab, fordi det kunne få store konsekvenser for det samlede EU, hvis nogle lande pludselig står uden nye generationer af uddannede unge. Der var behov for at diskutere, hvad man kunne gøre for at styrke unges muligheder for at blive i deres land. Det ville få positiv indvirkning på EU som fællesskab, at unge ikke så sig nødsaget til at flytte væk. De er meget velkomne til at gøre det, og den frie bevægelighed er en dejlig ting, men at de unge flytter, skulle helst være et positivt tilvalg og ikke af nød.

Undervisningsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at hvert land har et ansvar for at skabe en ramme for ungdommen, så landet er attraktivt at blive i, og så det at rejse ud er noget man gør af lyst og for at afprøve muligheder – ikke fordi man er tvunget. I Danmark er butiksjob populære blandt andre landes unge, hvilket gør butiksjob svære at få for de danske unge. Det er markedets præmis, og det frie marked er en god ting, men det er også en følgevirkning, man skal være meget opmærksom på, hvordan man kan afbøde.

7. Fremtidige prioriteter for EU's ungdomspolitik

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3617 – bilag 2 (sammenotat side 25)

Undervisningsministeren: Det tredje og sidste punkt er en debat om prioriteterne for fremtidens ungdomspolitik i EU efter 2018, hvor den nuværende ramme udløber.

I Danmark spiller unges aktive medborgerskab, demokratiske dannelse, mobilitet og sprogfærdigheder en afgørende rolle for udviklingen af unge til aktive medspillere i den demokratiske udvikling af vores velfærdssamfund med vægt på fælles værdier.

Her er Projekt Skolevalg et godt eksempel til efterfølgelse. Det blev afholdt sidste gang i 2017. Her fik eleverne i 8., 9. og 10. klasse i landets folkeskoler lejlighed til selv at prøve kræfter med de demokratiske processer ved at deltage i et fingeret folketingsvalg efter en forudgående valgkamp. Det vil vi fremhæve som et eksempel på god praksis i debatten.

Det samme gælder nødvendigheden af en fælles indsats mod de tendenser til radikaliserings og voldelig ekstremisme blandt nogle unge, som er fulgt i kølvandet på begivenhederne i København og Paris for nogle få år siden.

Kun via sådanne initiativer kan vi få et fast grundlag for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet også i fremtiden.

Kenneth Kristensen Berth bad ministeren forklare, hvad hun mente med, at der var fulgt en radikaliserings i "kølvandet på begivenhederne i København og Paris". Det var en mærkværdig formulering, for radikaliserings havde for det første været i gang i årevis og udsprang for det andet ikke af de enkelte terrorangreb.

Generelt var ministerens forelæggelse som at følge Det Radikale Venstres landsmøde i 1987, for der var ikke sket en pind. Det lød stadig, som om man troede, at man kunne løse alverdens problemer ved at bede folk være søde og rare.

At EU's ungdomspolitik snart ville udløbe, mente han var en skøn anledning for ministeren til at opfordre EU til at droppe den fælles ungdomspolitik og dermed blande sig uden om emner, EU dybest set ikke har noget med at gøre. Kunne ministeren ikke gøre det? Hun repræsenterede jo et parti, der, indtil det kom i regering, havde været EU-skeptisk. Det kunne være rart at vide, om ministeren havde bevaret en flig af sin EU-skepsis.

Han var træt af at læse den evindelige formulering "regeringen støtter henstillingen". Kunne ministeren forestille sig et eksempel, hvor regeringen ikke ville støtte en rådshenstilling? Det var vel ikke tænkeligt, for regeringen havde endda tidligere støttet en henstilling, der handlede om at opfordre medlemslandene til at sænke valgretsaldern til 16 år, selv om regeringens erklærede mål er at bevare den på 18 år. Det giver ingen mening, at man støtter alt, for så ender støtte med ingen værdi at have.

Undervisningsministeren medgav, at man nok kunne diskutere formuleringen "fulgt i kølvandet på". Der kunne være mange meninger om formuleringerne, men det var ikke det væsentlige. Det vigtige er, at man debatterer landene imellem, hvordan man modvirker radikalisering og styrker forståelsen af europæiske værdier. For de findes faktisk: De samme frihedsrettigheder, f.eks. ytringsfriheden og religionsfriheden, er integrerede dele af lovgivningen på tværs af landene og derfor også en integreret del af Europas fælles værdier. Opgaven er at finde ud af, hvordan man kan få disse værdier overdraget til næste generation og få forklaret de unge, at rettighederne ikke bare kan tages for givet ud i al fremtid, hvis man ikke kæmper aktivt for dem. Demokratiet skal generobres og genfortælles af hver ny generation.

Det var værd at minde om, at Danmark har frihed og folkestyre-kravet for frie grundskoler. På trods af, at VLAK-regeringen var stærk fortalende for forskellige skoleformer i Danmark, kan en fri grundskole miste sit tilskud, hvis den ikke lever op til lovkravet. Den kan endda miste retten til at fortsætte som skole, som det havde været tilfældet med en enkelt skole.

Hun takkede Kenneth Kristensen Berth for at holde hende i ørerne – at holde ministeren i ørerne var en rolle, hun selv var gået meget op i, da hun sad i Europaudvalget. Hvad angik Liberal Alliances EU-indstilling, opfordrede hun til at kaste et blik på dagens forside af Jyllands-Posten, hvor udenrigsministeren i sin rolle som formand for Liberal Alliance sagde, at partiet ingen intentioner havde om at fjerne de danske EU-forbehold. Den linje, hun i sin tid selv satte i Europaudvalget, stod hun stadig for, selv om man nok ikke kunne genkende den i hver eneste formulering i denne forbindelse. Hun havde altid ment, at noget af det positive ved EU var uddannelsessamarbejdet og den gensidige inspiration vedrørende uddannelse, og sådan var det stadig.

Kenneth Kristensen Berth anerkendte fuldt ud forsøget på at komme friskoler, hvor der foregår islamisering, til livs. Ministeren sagde mange gode ting, men ikke så meget om det, der var blevet spurgt om. Med al respekt for udenrigsministerens udtalelser om de danske forbehold i Jyllands-Posten måtte det trods alt optage et EU-skeptisk parti som Liberal Alliance, om der er en grænse for, hvad EU skal befatte sig med.

Han gentog sine spørgsmål om, hvorvidt ministeren kunne forestille sig at stemme imod en vedtagelse af en henstilling på sit område, og om, hvorvidt hun ville stille spørgsmål om at droppe EU's fælles ungdomspolitik. Det sidste forhindrede ikke, at landene taler sammen om emnet.

Undervisningsministeren sagde, at hun hypotetisk godt kunne være imod en henstilling, hvis den kolliderede med den måde, man arbejder på i Danmark. Men i hendes ministertid havde hun ikke oplevet sådanne tilfælde. På undervisningsområdet er EU-samarbejdet ganske fornuftigt skruet sammen. Af samme grund havde hun ikke tænkt sig at bede EU droppe sin ungdomspolitik. Det var fornuftigt, at landene tog sig af emner som, hvordan man afhjælper ungdomsarbejdsløshed og sikrer demokratisk dannelse.

Punkt 7. Rådsmøde nr. 3617 (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 22.- 23. maj 2018)

EUU alm. del (17) – bilag 663 (kommenteret dagsorden)

Punkt 7 blev forelagt skriftligt.

8. Rådskonklusioner om behovet for at sætte fokus på kulturarven på tværs af politikker i EU

– *Vedtagelse*

KOM (2017) 0673

Rådsmøde 3617 – bilag 1 (samlenotat side 2)

9. Vejen frem: En langsigtet vision for kulturens bidrag til EU efter 2020

– *Vedtagelse*

KOM (2017) 0673

Rådsmøde 3617 – bilag 1 (samlenotat side 2)

10. Konklusioner fra Rådet og fra regeringsrepræsentanter forsamlet i Rådet om fremme af EU's fælles værdier gennem sport

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3617 – bilag 1 (samlenotat side 7)

11. Kommercialisering af elitesport og den europæiske idrætsmodels bæredygtighed

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3617 – bilag 1 (samlenotat side 11)

12. Eventuelt

13. Siden sidst

Mødet sluttede kl. 11.39